Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 120 (5213).

19 ИЮНЬ ЧОРШАНБА

1974 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

ТЎҚҚИЗИНЧИ ЧАҚИРИҚ СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА 1974 ЙИЛ 16 ИЮНДА ЎТКАЗИЛГАН САЙЛОВ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА МАРКАЗИЙ САЙЛОВ КОМИССИЯСИНИНГ

АХБОРОТИ

Марказий сайлов комиссияси 1974 йил 18 июнда сайлов якунлари тўғрисида олинган маълумотларни қараб чиқди ва барча сайлов округларида СССР Олий Советига сайлов СССР конституциясининг ва сайлов тўғрисидаги низомнинг талабларига тўла мувофиқ равишда ўтказилганлигини аниқлади.

Мамлакат давлат ҳокимиятининг олий органига сайлов кампанияси бутун совет халқининг юксак сиёсий ва меҳнат активлиги жўш урган вазиятда, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIV съезди тарихий қарорларини муваффақиятли амалга ошириш учун кураш белгиси остида ўтди.

Сайловга тайёргарлик ва уни ўтказиш меҳнаткашларнинг кенг иштирокида амалга оширилди. Миллион-миллион совет кишилари сайлов комиссияларида, сайлов участкаларида актив ишладилар. СССР Олий Советига сайлов чинакам умумхалқ ишига айланди.

Марказий сайлов комиссияси Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи 1517 округ сайлов комиссиясининг ҳаммаси тақдим этган протоколлар асосида умуман мамлакатда СССР Олий Советига ўтказилган сайловнинг узил-кесил якунларини аниқлади.

161.724.222 киши сайловчиларнинг рўйхатига киритилган эди. 161.689.612 сайловчи ёки 99,98 проценти овоз беришда қатнашди.

Иттифоқдош республикаларда ўтказилган сайловда сайловчиларнинг қандай иштирок этганлиги қуйидаги маълумотлар билан характерланади:

Иттифоқдош республикалар	Жами сайловчилар	сайловда қатнашганлар	процент ҳисобида
РСФСР	89.281.402	89.252.567	99,97
Украина ССР	33.932.630	33.930.511	99,99
Белоруссия ССР	6.170.189	6.169.830	99,99
Ўзбекистон ССР	6.167.493	6.167.408	99,99
Қозоғистон ССР	7.725.545	7.725.222	99,99
Грузия ССР	2.947.313	2.947.257	99,99
Озарбайжон ССР	2.648.466	2.648.315	99,99
Литва ССР	2.136.584	2.136.049	99,98
Молдавия ССР	2.353.011	2.351.933	99,95
Латвия ССР	1.735.842	1.735.602	99,99
Қирғизистон ССР	1.611.774	1.611.673	99,99
Тожикистон ССР	1.506.267	1.506.204	99,99
Арманистон ССР	1.387.027	1.386.904	99,99
Туркманистон ССР	1.132.924	1.132.810	99,99
Эстония ССР	987.755	987.327	99,96

ИТТИФОҚ СОВЕТИГА САЙЛОВ ЯКУНЛАРИ

Иттифоқ Советига сайлов ўтказиш учун СССР территориясида 767 сайлов округи тузилган эди. Ҳамма сайлов округларида сайлов ўтказилди.

Иттифоқ Совети депутатлигига кўрсатилган номзодлар учун 161.355.959 сайловчи овоз берди, бу эса овоз беришда қатнашган сайловчиларнинг 99,79 процентини ташкил этади. 332.664 сайловчи номзодларга қарши овоз берди. СССР Олий Советига сайлов тўғрисидаги низомнинг 88-моддасига мувофиқ 84 сайлов бюллетени ҳақиқий эмас деб топилди.

Иттифоқ Советига сайлов вақтида овоз бериш натижалари қуйидагича бўлди:

Иттифоқдош республикалар	Депутатликка номзодлар учун берилган овозлар сони: Абсолют рақамларда	процент ҳисобида	Депутатликка номзодларга қарши берилган овозлар сони	ҳақиқий эмас деб топилган бюллетенлар сони	сайланган депутатлар
РСФСР	88.965.136	99,68	286.514	37	423
Украина ССР	33.913.825	99,95	16.686	—	150
Белоруссия ССР	6.166.609	99.95	3.215	—	28
Ўзбекистон ССР	6.163.173	99.93	4.229	6	35
Қозоғистон ССР	7.712.219	99,83	13,001	2	39
Грузия ССР	2.946.871	99,99	380	6	15
Озарбайжон ССР	2.647.762	99,98	549	4	15
Литва ССР	2.135.628	99,98	416	5	10
Молдавия ССР	2.350.773	99,95	1.160	—	11
Латвия ССР	1.734.917	99,96	681	4	7
Қирғизистон ССР	1.609.576	99,87	2.096	1	9
Тожикистон ССР	1.504.984	99,92	1.201	—	8
Арманистон ССР	1.386.568	99,98	336	—	7
Туркманистон ССР	1.132.007	99,93	803	—	6
Эстония ССР	985.911	99,86	1,397	19	4

Иттифоқ Советига сайлов ўтказувчи барча сайлов округларида овозга қўйилган номзодлар мутлақ кўпчилик овоз олдилар ва депутат қилиб сайландилар.

Иттифоқ Советига жами 767 депутат сайланди.

МИЛЛАТЛАР СОВЕТИГА САЙЛОВ ЯКУНЛАРИ

Миллатлар Советига сайлов ўтказиш учун барча иттифоқдош ва автоном республикалар, автоном область ва миллий округларнинг территориясида 750 та сайлов округи, шу жумладан ҳар бир иттифоқдош республикада 32 тадан сайлов округи, ҳар бир автоном республикада 11 тадан округ, ҳар бир автоном областда 5 тадан округ ва ҳар бир миллий округда биттадан сайлов округи ташкил қилинган эди.

Миллатлар Советига сайлов ўтказган чоқда овоз бериш натижалари қуйидагича бўлди:

ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАРДАН

Иттифоқдош республикалар	Депутатликка номзодлар учун берилган овозлар сони: Абсолют рақамларда	процент ҳисобида	Депутатликка номзодларга қарши берилган овозлар сони	ҳақиқий эмас деб топилган бюллетенлар сони	сайланган депутатлар
РСФСР	89.052.893	99,78	199,632	42	32
Украина ССР	33.915.508	99,96	15.003	—	32
Белоруссия ССР	6.166.297	99,94	3.532	1	32
Ўзбекистон ССР	6.162.292	99,92	5.113	3	32
Қозоғистон ССР	7.712.629	99,84	12.584	1	32
Грузия ССР	2.946.960	99,99	290	3	32
Озарбайжон ССР	2.647.572	99,98	613	4	32
Литва ССР	2.135.476	99,97	565	5	32
Молдавия ССР	2.350.567	99,94	1.366	—	32
Латвия ССР	1.734.891	99,96	685	4	32
Қирғизистон ССР	1.608.884	99,83	2.788	1	32
Тожикистон ССР	1.505.271	99.94	933	—	32
Арманистон ССР	1.386.536	99,97	368	—	32
Туркманистон ССР	1.132.204	99,95	606	—	32
Эстония ССР	985.625	99,83	1.672	25	32
Ҳамма иттифоқдош республикалар бўйича	161.443.605	99,85	245.750	89	480

АВТОНОМ РЕСПУБЛИКАЛАРДАН

Автоном республикалар	Депутатликка номзодлар учун берилган овозлар сони: Абсолют рақамларда	процент ҳисобида	Депутатликка номзодларга қарши берилган овозлар сони	ҳақиқий эмас деб топилган бюллетенлар сони	сайланган депутатлар
Абхазия АССР	304.609	99,98	76	—	11
Ажария АССР	190.776	99,97	46	3	11
Бошқирдистон АССР	2.226.40	98.58	9389	—	11
Бурятия АССР	524.343	99,54	2415	—	11
Доғистон АССР	729.697	99,95	376	—	11
Кабарда — балқар АССР	368.096	99,78	811	1	11
Қалмоқ АССР	161.186	99,49	831	—	11
Қорақалпоғистон АССР	344.175	99,96	145	—	11
Карелия АССР	463.177	99,76	1094	—	11
Коми АССР	570.194	99,75	1456	—	11
Мари АССР	425.531	99,84	670	—	11
Мордва АССР	624.854	99,95	337	—	11
Нахичеван АССР	98.352	99,99	5	—	11
Шимолий Осетия АССР	349.308	99,59	1451	—	11
Татаристон АССР	2.050.448	99,46	11122	—	11
Тува АССР	128.423	99,87	172	—	11
Удмуртия АССР	877.254	99,79	1855	—	11
Чечен-Ингуш АССР	562.798	99,78	1265	—	11
Чувашия АССР	733.086	99,49	3733	—	11
Якутия АССР	414.236	99,66	1412	—	11
Ҳамма автоном республикалар бўйича:	12.146.943	99,68	38661	4	220

АВТОНОМ ОБЛАСТЛАР ВА МИЛЛИЙ ОКРУГЛАРДАН

Автоном областлардан Миллатлар Совети депутатлигига кўрсатилган номзодлар учун 1.187.822 сайловчи овоз берди, бу эса овоз беришда қатнашган сайловчиларнинг 99,72 процентини ташкил этади. 3.293 сайловчи қарши овоз берди. Бир сайлов бюллетени ҳақиқий эмас, деб топилди.

Миллий округлардан Миллатлар Совети депутатлигига кўрсатилган номзодлар учун 667.085 сайловчи овоз берди, бу эса овоз беришда қатнашган сайловчиларнинг 99,72 процентини ташкил этади. 1.892 сайловчи қарши овоз берди.

Шундай қилиб, Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи барча сайлов округларида овозга қўйилган номзодлар овозларнинг абсолют кўпчилигини олдилар ва депутат қилиб сайландилар. Миллатлар Советига жаъми 750 депутат, шу жумладан: иттифоқдош республикалардан 480 депутат, автоном республикалардан 220 депутат, автоном областлардан 40 депутат ва миллий округлардан 10 депутат сайланди.

Марказий сайлов комиссияси СССР Олий Советига сайлов тўғрисидаги низомнинг 38-моддасига мувофиқ, 1517 сайлов округининг ҳаммасидан тўққизинчи чақириқ СССР Олий Советига сайланган депутатларни рўйхатга олди, шу жумладан, Иттифоқ Советига 767 депутат ва Миллатлар Советига 750 депутат сайланди. Депутатлар составида 498 ишчи ёки 32.8 процент, 271 колхозчи ёки 17,9 процент, ишчилар билан колхозчилар жами эса 769 киши ёки 50,7 процентдир.

Депутатлар орасида КПСС аъзолари ва аъзоликка кандидатлар 1096 киши ёки 72,2 процент, партиясизлар 421 киши ёки 27,8 процент, хотин-қизлар 475 киши ёки 31,3 процентдир, ёши 30 га етмаган депутатлар 279 киши ёки 18,4 процент, ВЛКСМ аъзолари 174 киши ёки 11,5 процентдир.

СССР Олий Советига ўтказилган сайловларнинг якунлари социалистик демократиянинг моҳиятини, советларнинг чинакам халқчил характерини ишонарли тарзда кўрсатиб берди. Коммунистлар билан партиясизлар блокининг номзодлари давлат ҳокимиятининг олий органига якдиллик билан сайланганлиги совет кишиларининг монолит бирлигини ҳамда Коммунистик партия ва унинг ленинчи Марказий Комитети теварагига жипслашганлигини, коммунистик қурилишнинг улуғвор планларини амалга ошириш учун улар бундан буён ҳам фидокорона курашишга аҳду паймон қилганликларини яна бир бор намойиш қилиб кўрсатди.

СССР Олий Советига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссияси

1974 йил 18 июнь.

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИ XXVIII ЮБИЛЕЙ СЕССИЯСИНИНГ ИШТИРОКЧИЛАРИГА

Азиз ўртоқлар!

XXVIII сессия иштирокчиларини шонли юбилей — Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгаши иш бошлаганлигининг 25 йиллиги муносабати билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети номидан самимий табриклайман.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашига қўшилган мамлакатлар ўтган чорак аср мобайнида ўзининг иқтисодий потенциалини бир неча баравар кўпайтирдилар, индустриал ривожланган давлатлар сафида кўринарли ўринни эгалладилар. Ўсиш суръатларининг юксаклиги, барқарорлиги, фан-техника тараққиётининг тез суръатлари, халқ фаровонлиги ва маданиятининг тинмай юксалиши, иқтисодий ривожланиш даражасининг қадамба-қадам тенглашиб бориши — мамлакатларимиз босиб ўтган тарихий йўлнинг мана шу ҳамма ўзига хос хусусиятлари социалистик давлатларнинг ҳар томонлама биргалашиб ҳаракат қилишини кучайтириш йўлида коммунистик ва ишчи партиялар олиб борган жуда катта иш билан чамбарчас боғлангандир.

Социалистик мамлакатлар бир-бирлари билан мустаҳкам ҳамкорликка суяниб, халқаро социалистик меҳнат тақсимотида мавжуд имкониятлардан тобора тўлароқ фойдаланиб, экономикани ривожлантириш суръатлари жиҳатидан капиталистик давлатлардан анча ўзиб кетганлиги принципиал сиёсий аҳамиятга эга бўлган фактдир. Кризисли ҳолатлар, инфляция, ишсизлик капиталистик давлатларнинг доимий йўлдоши бўлиб қолди.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашининг 25 йиллик фаолияти — мамлакатлар катта бир группасининг тенг ҳуқуқли ҳамкорлигини, уларнинг миллий ва интернационал манфаатларини бир-бири билан узвий боғлаш, социалистик интернационализм принципларини амалга ошириш йўлидаги ноёб тажрибадир. Ҳеч шубҳа йўқки, халқаро социалистик хўжалик алоқаларининг бу мисоли жаҳон иқтисодий муносабатларига тобора чуқурроқ таъсир ўтказаверади, империалистик ва янги мустамлакачилик сиёсати келтириб чиқарадиган камситиш, тенгсизлик, нотенг айирбошлашни бартараф этишга кўмаклашади.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашига аъзо бўлган давлатлар турли ижтимоий тузумларга мансуб мамлакатлар ўртасида тенг ҳуқуқли, ўзаро манфаатли иқтисодий ҳамкорликнинг актив тарафдорларидир. Бу принципиал ёндошиш уларнинг тинчликка бўлган интилишидан келиб чиқади, бу эса кескинликни юмшатиш сиёсатининг ажралмас қисмидир. Қардош социалистик мамлакатлар бу йўлни кенг халқ оммасининг ҳаётий манфаатлари ва орзу-умидларига мувофиқ равишда изчиллик ва қатъият билан амалга оширмоқдалар.

Ривожланаётган мамлакатлар Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашининг фаолиятини, унинг ўз иши учун асос қилиб олган принципларини муносиб даражада эътироф қилмоқдалар. Бу мамлакатлар ўз миллий ресурсларига бўлган қонуний ҳуқуқларини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб, империалистик монополияларнинг ҳукмронлигини бартараф қилишга ва иқтисодий мустақилликни барқарор этишга ҳаракат қилиб, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгаши билан, унинг иштирокчилари билан амалий ҳамкорликдан тобора кўпроқ манфаатдор эканликларини кўрсатмоқдалар. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгаши иштирокчиларининг интернационалистик сиёсат олиб бораётганлигини улар яхши биладилар ва бунга юксак баҳо бермоқдалар.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгаши ўзининг йигирма беш йиллигини социалистик иқтисодий интеграция комплекс программасини амалга ошириш йўлида кенг миқёсда иш олиб бораётган бир пайтда кутиб олмоқда. Шу комплекс программани амалга ошириш халқаро социалистик меҳнат тақсимотини такомиллаштиришнинг катта йўли, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашига аъзо бўлган ҳар бир мамлакатда ижтимоий ишлаб чиқаришни интенсивлашнинг, фан-техника революцияси муваффақиятларини жадал эгаллашнинг қудратли воситасидир. Социалистик интеграция кўп жиҳатдан барча қардош партияларнинг халқлар фаровонлиги ва маданиятини янада юксалтириш планини амалга оширишига ёрдам беради.

Социалистик давлатларнинг бир-бири билан яқинлашиш, уларнинг жипслигини мустаҳкамлашдан иборат тарихий жараён тобора кучаймоқда. Қардош партиялар ҳал этаётган вазифаларнинг бир хиллиги, социалистик тараққиётнинг ягона қонуниятлари, коммунистларнинг онгли интернационалистик сиёсати мана шу тарихий жараённинг негизидир. Коммунистларнинг онгли интернационалистик сиёсатида ҳар бир айрим мамлакатнинг ва умуман социалистик ҳамдўстликнинг гуллаб-яшнашидан муштарак манфаатдорлигимиз ифода этилгандир. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгаши социалистик давлатлар ҳамкорлигини янада ривожлантиришда катта роль ўйнаши керак. Кенгашнинг иши, ҳеч шубҳасиз, жаҳон социализми позицияларини мустаҳкамлашга хизмат қилади, Коммунистик ва ишчи партияларнинг программ мақсадларини амалга оширишда таъсирчан омил бўлади. Социализмнинг ва қардошларча тенг ҳуқуқли ҳамкорликнинг афзалликларини янги куч билан очиб кўрсатади.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет давлати ўз навбатида КПСС XXIV съезди қарорларига амал қилиб, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар билан иқтисодий алоқаларимизни кенгайтиришга бундан кейин ҳам ғоят катта эътибор бераверади, социалистик иқтисодий интеграция комплекс программасини муваффақиятли бажариш учун зарур бўлган ҳамма ишларни қилаверади.

Ишингизда тўла муваффақият тилайман, азиз ўртоқлар.

Л. БРЕЖНЕВ,

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари.

БУЗИЛМАС БЛОКНИНГ КАТТА ҒАЛАБАСИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИГА САЙЛОВ ЎТКАЗУВЧИ ЎЗБЕКИСТОН ССР САЙЛОВ КОМИССИЯСИДА

СССР Олий Советига сайлов мамлакатимизнинг ҳамма жойида нурли байрамдек ўтди. Ўзбекистон меҳнаткашлари барча совет кишилари билан биргаликда коммунистик партия билан Совет ҳукумати атрофига тош-метиндек жипслашганликларини яна бир марта намойиш қилиб кўрсатдилар.

Ўзбекистон меҳнаткашлари 16 июнь куни ўзларининг юксак гражданлик бурчларини бажо келтириш учун, халқнинг энг асл ўғил-қизларини мамлакат давлат ҳокимиятининг олий органига сайлаш учун сайлов участкаларига яхши кайфият билан келдилар.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг сайлов арафасида пойтахт Бауман округи сайловчилари ҳузурида сўзлаган ёрқин, ғоят сермазмун нутқи ҳар бир сайловчини янги меҳнат зафарларини қўлга киритиш йўлида юксак ижодий жўшқинлигини ошириб, илҳомлантириб юборди.

Буларнинг ҳаммаси СССР Олий Совети Миллатлар Советига сайлов ўтказувчи Ўзбекистон ССР сайлов комиссиясининг 18 июнда бўлган якунловчи мажлисида якдиллик билан таъкидлаб ўтилди. Комиссия секретари Г. М. Орлов сайлов якунлари тўғрисида ахборот берди.

Республика сайлов комиссияси ушбу сайлов кампанияси КПСС Марказий Комитетининг сайловчиларга Мурожаати туфайли меҳнат ғайрати ва сиёсий активлик ғоят жўш урган вазиятда ўтганлигини мамнуният билан таъкидлади. Республика меҳнаткашларининг кўпдан-кўп коллективлари катта-катта ишлаб чиқариш муваффақиятларига эришиб, беш йилликнинг белгиловчи, тўртинчи йили планларини республиканинг ҳамда Ўзбекистон Компартиясининг олтин юбилейи шарафига ўз зиммаларига олган мажбуриятларни, муддатидан илгари бажариш учун мустаҳкам замин яратиб қўйдилар.

Ўзбекистон меҳнаткашлари сайлов куни юксак уюшқоқлик ва сиёсий, активлик кўрсатдилар. Сайловчиларнинг мутлақ кўпчилиги куннинг биринчи ярмидаёқ ўзларининг гражданлик бурчларини бажо келтириб, бу билан улуғ Совет Ватанига, Коммунистик партия ишига чексиз садоқатларини намойиш қилиб кўрсатдилар. Республикада ҳаммаси бўлиб овоз беришда рўйхатга киритилган сайловчиларнинг 99,99 проценти иштирок этди.

Сайлов якунлари коммунистлар билан партиясизлар блокининг янги жуда катта ғалабасидан яққол далолат бериб турибди. СССР Олий Совети Миллатлар Совети депутатлигига номзодлар учун 6.162.292 сайловчи овоз берди ёки овоз беришда қатнашган кишиларнинг 99.92 проценти овоз берди.

СССР Олий Совети Иттифоқ Совети депутатлигига номзодлар учун республикада 6.163.173 сайловчи ёки сайловда иштирок этган кишиларнинг 99,93 проценти овоз берди. Шундай қилиб, номзодларнинг ҳаммаси мутлақ кўпчилик овозга эга бўлдилар ва СССР Олий Советига депутат қилиб сайландилар.

Сайлов натижалари Коммунистик партиянинг ички ва ташқи сиёсатини совет кишилари якдиллик билан қўллаб-қувватлаётганликларини, уларнинг Совет Ватанига чексиз садоқатини, халқлар ленинча дўстлигини бундан кейин ҳам ҳормай-толмай мустаҳкамлашга, коммунизм қурилишидаги муваффақиятларни кўпайтиришга совет кишилари тайёр турганлигини кўрсатувчи янги ёрқин далил бўлди.

Сайловга тайёргарлик ва овоз бериш ҳамма жойда СССР конституцияси ва сайлов қонуни талабларига катъий риоя қилган ҳолда ўтказилди.

Сайлов якунлари тўғрисидаги ахборотни тинглаб, республика сайлов комиссияси Ўзбекистон ССР бўйича СССР Олий Совети депутатлигига номзодлари овозга қўйилган кишиларни депутатликка сайланишлари билан самимий табриклади, уларга давлат фаолиятида катта-катта муваффақиятлар тилади.

Сайлов комиссияси барча ташкилотларга ва активистларга округ ва участка сайлов комиссияларининг аъзоларига, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимларига, алоқа, маданият муассасалари ва бошқа идораларнинг меҳнаткашларига, матбуот, радио ва телевидение ходимларига СССР Олий Советига сайловни муваффақиятли ўтказишга қаратилган оммавий-сиёсий ва ташкилий-техникавий тадбирларни аниқ амалга оширишга ёрдамлашганликлари учун ташаккур изҳор этди.

(ЎзТАГ).

ЎРТОҚ Э. ХОНЕККЕР МОСКВАГА КЕЛДИ

Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Хонеккер КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан 17 июнда дўстона визит билан Москвага келди.

Л. И. Брежнев, А. А. Громико, И. В. Капитонов ўртоқлар, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари П. А. Абрасимов, Б. П. Бугаев, К. В. Русаков, Н. А. Щелоков, СССРнинг ГДРдаги элчиси М. Т. Ефремов, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари Г. Х. Шахназаров ва КПСС Марказий Комитетининг бошқа масъул ходимлари Э. Хонеккерни ГДР ва СССРнинг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида кутиб олдилар.

Кутиб олувчилар орасида ГДРнинг СССРдаги элчиси Г. Отт бор эди. (ТАСС).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ИТТИФОҚ СОВЕТИНИНГ ДЕПУТАТЛАРИ

СССР Олий Советига сайлов ўтказган марказий сайлов комиссиясининг 1974 йил 16 июнда ўтказилган сайлов якунлари тўғрисидаги ахборотига кўра, қуйидагилар Ўзбекистон ССР Тошкент областидан СССР Олий Советининг Иттифоқ Советига депутат қилиб сайландилар:

Белоножко Степан Ефимович, генерал-полковник. Чирчиқ округи.

Кан Анатолий, Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхозининг аъзоси. Калинин округи.

Ломоносов Владимир Григорьевич, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари. Ангрен округи.

Ляшко Татьяна Кузьминична, В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг разметчиги. Тошкент-Киров округи.

Мусахонов Мирзамаҳмуд Мирзараҳмонович, Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг биринчи секретари. Янгийўл округи.

Муҳамедов Иброҳим Файзиевич, В. И. Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводининг директори. Бўка округи.

Патоличев Николай Семёнович, СССР Ташқи савдо министри. Тошкент-Чилонзор округи.

Саматова Мавжуда Саидовна, Октябрь районидаги Ойбек номли 115-ўрта мактаб муаллимаси. Тошкент-Октябрь округи.

Сорокина Надежда Александровна, Главташкентстройга қарашли «Отделстрой» трести 28-қурилиш бошқармасининг пардозловчиси. Тошкент-Ленин округи.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ МИЛЛАТЛАР СОВЕТИНИНГ ДЕПУТАТЛАРИ

СССР Олий Советига сайлов ўтказган марказий сайлов комиссиясининг 1974 йил 16 июнда ўтказилган сайлов якунлари тўғрисидаги ахборотига кўра, қуйидагилар Ўзбекистон ССР Тошкент областидан СССР Олий Советининг Миллатлар Советига депутат қилиб сайландилар:

Алиев Энвер, Тошкент область, Қуйи Чирчиқ районидаги Ўзбекистон ССР беш йиллиги номли тажриба намуна хўжалигининг тракторчиси. Янгийўл округи.

Васильева Валентина Алексеевна, Тошкент область, Чирчиқ электрохимия комбинатининг катта аппаратчиси. Чирчиқ округи.

Рашидов Шароф Рашидович, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат. Тошкент-Ленин округи.

Сербин Иван Дмитриевич, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири. Тошкент-Октябрь округи.

Солодовникова Нина Федоровна, Тошкент область, В. И. Ленин номли Олмалиқ кончилик металлургия комбинатининг флотатори. Бўка округи.

Хўжаев Асадилла Ашрапович, Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари, Тошкент-Чилонзор округи.

Шералиева Ортиқ, Тошкент область, Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхоз пахта териш машинасининг механик ҳайдовчиси. Ангрен округи.

(СССР Олий Советига сайланган депутатларнинг тўлиқ рўйхати «Правда» ва «Известия» газеталарида эълон қилинади).

ЎЗБЕК ТИЛИДА

«Ўзбекистон» нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Москва шаҳар Бауман сайлов округи сайловчилари билан учрашувда сўзлаган нутқи текстини ўзбек тилида брошюра қилиб чиқарди. Брошюра кўп нусхада нашр этилди.

(ЎзТАГ).

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИ СЕССИЯСИДА ҚАТНАШИШ УЧУН

СОФИЯ, 17 июнь. (ТАСС). СССР Министрлар Совети раиси А. Н. Косигин бошчилигидаги Совет делегацияси Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг XXVIII сессияси ишида қатнашиш учун бугун Халқ Болгарияси пойтахтига келди.

Софня Аэродромида делегацияни Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси С. Тодоров, БХР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари Т. Цолов, Болгариянинг бошқа давлат арбоблари кутиб олдилар.

ЗАРБДОРЛАР

Республикамиз пойтахти саноат корхоналарида белгиловчи йил топшириқларини тўла ва ошириб бажариш юзасидан социалистик мусобақа тобора авж олаяпти. Бунда иштирок этаётган аксарият ишчилар нормани доим ортиғи билан адо этмоқдалар. Коммунистик меҳнат зарбдори Ала Звонникова (ўнгдаги сурат) «Газоаппарат» заводининг шундай илғор ишчиларидан бири. У нормани 130 процентдан адо этмоқда. Рива Михиева (чапда) меҳнатидан спорт товарлари фабрикаси коллективи мамнун. У топшириқни доим зиёдаси билан бажармоқда.

Г. Эгамбердиева ва М. Нуриддинов фотолари.

ПАРТИЯ ХОДИМЛАРИНИНГ ЎҚУВИ

Тошкентда раҳбар партия ва совет кадрларини қайта тайёрлаш юзасидан республикалараро курс тингловчиларининг навбатдаги группаси машғулотлари тугади. Район ва шаҳар партия комитетларининг иккинчи секретарлари, Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистон Компартиялари Марказий Комитетлари ва область комитетлари ташкилий-партиявий ишлар бўлимларининг ходимлари ўқишни тугатдилар. Улар бир ой мобайнида марксча-ленинча назариянинг ва КПСС сиёсатининг актуал проблемаларини, партия қурилиши масалаларини, социалистик экономикани илмий бошқариш негизларини ўргандилар.

Тажриба баҳам кўрилди. Тингловчилар Тошкент областининг Оққўрғон район партия комитетида ва Ўзбекистон пойтахтининг Фрунзе район комитетида бўлдилар. Улар республика Фанлар академиясининг институтларида илғор фан ва техника эришган муваффақиятни саноат ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига жорий этиш борасида олимлар амалга ошираётган ишлар билан танишдилар.

Якунловчи йиғилишда тингловчилар ҳузурида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Р. Қурбонов сўзга чиқди.

(ЎзТАГ).

ЮКСАЛИШ ЙЎЛИДАН

Трестимиз коллективи «Главташкентстрой» бош бошқармасига қарашли барча қурилиш коллективлари орасида мунтазам юқори кўрсаткичларга эришиб, илғорликни қўлдан бермай келаётир. Биз учун айниқса, КПСС XXIV съезди белгилаб берган тарихий тўққизинчи беш йилликнинг ўтган йиллари жадал суръатлар билан юксалиш даври бўлди.

1971 йили бош пудрат бўйича жами 35 мингга яқин қурилиш монтаж ишларини бажариб дастлабки муваффақиятни қўлга киритган эдик. Беш йилликнинг иккинчи йилида эса зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятларимизни ҳам шараф билан бажардик. Шунингдек, ишлаб чиқаришни ташкил этиш, оғир қўл меҳнати талаб қиладиган қурилиш жараёнларини механизациялаш, хўжаликни бошқариш ва ишчи-хизматчиларни моддий рағбатлантириш соҳаларида ҳам жуда катта ижобий ўзгаришлар юз берди. Аввалги йилларда ўз кучимиз билан қурилиш монтаж ишлари планини кўпинча бажаролмай келган бўлсак, беш йилликнинг дастлабки йилидан бошлаб бир қатор ташкилий-техник тадбирларни амалга ошириб, кескин бурилиш ясашга муваффақ бўлдик. Масалан, 1972 йилда давлат планини бажариш 105,2 процентга кўтарилди. Беш йилликнинг ўтган ҳал қилувчи йилида эса қурилиш-монтаж ишлари плани 110,9 процентга адо этилди.

Ишлаб чиқаришни тўғри ташкил этишга қаратилган тадбирларни ўз вақтида амалга оширганлигимиз туфайли ўтган уч йил мобайнида планда белгиланган барча объектлар ўз муддатида қурилди. Бугунги кунда ана шундай объектлар сони 70 дан ортиб кетди. Биргина Октябрь райони территориясида иккита йирик турар-жой массиви, Юнусободда бир қанча мактаб бинолари, болалар боғча ва яслилари фойдаланишга топширилди. 2-ёғочни қайта ишлаш комбинати, 3-тикувчилик фабрикалари янги биноларга кўчиб ўтгандан сўнг, ишлаб чиқариш ҳажми янада ортди, маҳсулот сифати сезиларли даражада яхшиланди. Шунингдек, «Ташавтомаш» турар-жой массиви ҳам сўнгги йилларда қуриб битказилган ўнлаб энг йирик объектларимиздан биридир.

Сўнгги уч йил ичида юз берган энг муҳим янгиликлардан бири злобинчилар усулини ишлаб чиқаришга жорий этиш бўлди. Бу илғор усул эндиликда бутун мамлакатимиз бўйлаб кенг қулоч ёйиб бормоқда. Республикамизда биринчи бўлиб злобинчилар ҳаракати бизнинг трестимиздан бошланди. Бугунги кунга келиб саккизинчи қурилиш бошқармасидан Стергус Андониу, 9-қурилиш бошқармасидан Матвей Гапфауф, 10-қурилиш бошқармасидан Костос Ходзиадаминидис, 13-қурилиш бошқармасидан Раҳмат Саидов ва Владимир Пискохолар раҳбарлик қилаётган комплекс бригадалар 32 ҳамда 24 квартирали турар-жой биноларини злобинча усулда қурмоқдалар.

Бу бригадаларнинг иш тажрибаси шуни кўрсатдики, ҳақиқатдан ҳам янги усул ҳар томонлама қулай ва фойдалидир. Мазкур бешта бригадада ишлаб чиқариш унумдорлиги эски усулда ишлаётган бригадаларга нисбатан 15—20 процентга ошди. Объектларни фойдаланишга топшириш муддати эса 25—35 кунга қисқарди. Хўжалик ҳисобида иш юритилаётганлиги учун бригаданинг ҳар бир аъзоси қурилиш материалларини исроф қилмасликка ҳаракат қилади. Натижада таннарх ҳам арзон бўлади. Масалан, Злобин усулида ишлаётган битта бригада объектни тўла қўлдан чиқаргунга қадар 5700 сўмлик бинокорлик материалларини тежаб қолади. Натижада таннарх 3,6 процентга арзонлашади. Энг муҳими эса қурилиш сифати сезиларли даражада яхшиланади. Уч йилдан бери злобинча усулда ишлаб келаётган бригадалар барча объектларни фақат «яхши» ва «аъло» баҳолар билан фойдаланишга топширмоқдалар.

Бригада пудрати усулининг барча афзалликлари эндиликда фақат трестимиз инженер-техник ходимларигагина эмас, балки оддий қурувчиларимизга ҳам очиқ-ойдин маълум бўлиб қолди. Шу йилнинг бошиданоқ яна тўққиз бригада злобинча усулга ўтиб ишлаш истагини билдирган эди. Бу истак трест маъмурияти томонидан маъқулланди ва улар янги объектга ўтганларидан сўнг бригада пудрати асосида иш бошлайдилар.

Трестимиз коллективи республикамиз олтин тўйини муносиб совғалар билан кутиб олиш учун юксак социалистик мажбуриятлар қабул қилган. Уни муваффақиятли бажариш учун Злобин усулида ишлаётган бригадалар сонини кўпайтиришга, шунингдек, илғор трестлар билан ички социалистик мусобақани кенг йўлга қўймоқдамиз. Мусобақанинг ошкорлиги ва таъсирчанлигига эришганлигимиз туфайли белгиловчи йилнинг ўтган беш ойи мобайнида бош пудрат бўйича 13 миллион 654 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариб, планни 104 процентга етказиб адо этдик. Ўз кучларимиз билан эса пландагига нисбатан деярли бир миллион сўмлик кўп иш бажардик. Бу рақамлар биз билан мусобақадош бўлган 3- ва 153-қурилиш трести коллективлари эришган кўрсаткичлардан юқори бўлганлиги учун кўчма Қизил байроқни ўз қўлимизда сақлаб, қолдик. Ўтган йили ҳам тўрт квартал давомида уни қўлдан бермай келган эдик.

Аҳил коллективимиз бу йил ҳам социалистик мажбурият шартларини тўла бажара бориб, байроқни ўз қўлида сақлаб қолиш ва бу билан республикамиз олтин тўйини ёруғ юз билан кутиб олишга ҳаракат қилмоқда.

Т. ШОЮСУПОВ,
159-қурилиш тресги партия ташкилотининг секретари.

ҚУЙИ ЗВЕНОЛАР — ТАЯНЧИМИЗ

Цех партия ташкилотлари ва партия группалари партиянинг энг кўп сонли звеноси ҳисобланади. Улар меҳнаткашлар оммаси билан бевосита, яқиндан боғланган бўлиб, кундалик ҳаётда, бутун партиявий-ташкилий, оммавий-сиёсий фаолиятда бевосита коллективга суянган ҳолда иш олиб борадилар. Шунинг учун ҳам цех партия ташкилотлари ва партия группалари партиямизнинг асосий таянчи ҳисобланадилар. Партия қарорлари, топшириқ ва тадбирларини амалга оширишда, партия унинг омма билан алоқасини мустаҳкамлашда ғоят катта роль ўйнайдилар.

Цех партия ташкилотлари ва партия группалари сиёсий раҳбар, ташкилотчи сифатида ишчилар, инженер-техник ходимлар ўртасида тарбиявий ишлар олиб бормоқдалар. Коллективни меҳнатда намуна кўрсатишга, ойлик, йиллик топшириқларни ва умуман беш йиллик план ва социалистик мажбуриятларни ошиғи билан бажаришга сафарбар этмоқдалар. Экономикани кўтаришда, партиянинг қуйи звенолари кўрсатаётган таъсир айниқса кучли бўлмоқда. Буни районимиз мисолида кўриш мумкин.

Ленин район саноати беш ойлик планни маҳсулот реализацияси бўйича 103,2 процент бажарди. Пландан ташқари 3 миллион 768 минг сўмлик саноат маҳсулоти реализация қилинди. Саноат ҳажмининг ўсиш суръатлари ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 114,6 процентни ташкил этди, меҳнат унумдорлиги 10,4 процент ўсди. Бу кўрсаткичлар партия ташкилотлари жанговарлиги ошганлиги натижасидир.

Мавжуд резервлардан яхшироқ фойдаланишда беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун авж олган Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси қудратли восита бўлди.

Коллективлардаги меҳнат ғайрат-шижоати бошланғич партия ташкилотлари томонидан, бу ташкилотларнинг кўп сонли цех ташкилотлари ва партия группалари томонидан ҳар томонлама қўллаб-қувватланиб турипти. Коммунистлар мусобақанинг олдинги сафида бормоқдалар, энг қийин вазифаларни ўз зиммаларига олмоқдалар, топширилган иш учун юксак масъулият ҳиссини намойиш этмоқдалар.

Цех партия ташкилотлари ва партия группалари оммавий ижодий изланишга шароит яратиб бермоқдалар, сменаларда, участкаларда, бригадаларда, бўлимларда пайдо бўлаётган янгиликни ўз вақтида пайқамоқдалар, бу янгиликнинг қарор топиши учун актив курашмоқдалар.

Мусобақанинг олдинги сафида бўлиш шахсий намуна кўрсатиш билангина чекланмайди. Бунинг учун оммага бошчилик қилиш, меҳнаткашларнинг ташаббусини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш керак. Каноп фабрикаси цех партия ташкилоти ва партия группалари худди шундай иш тутмоқдалар. Улар барча цех ва бригадаларда шахсий планларнинг бажарилишини оммавий кўрикдан ўтказишга бошчилик қилаётирлар, мажбуриятни бажара олмаётганларга кўмаклашмоқдалар, мусобақани ривожлантириш йўлида бирон бир тўсиқ вужудга келса, уни бартараф этиш учун ўзаро ёрдамни уюштириб, илғор тажрибаларни алмашмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг беш йилликнинг тўртинчи йилида социалистик мусобақани ривожлантириш тўғрисидаги қарорида мусобақада шартнома асосларини ҳар томонлама ривожлантириш, шу жумладан ишчилар ўртасида шахсий мусобақани кенгайтириш зарурлиги кўрсатиб ўтилган. Бу ҳол қуйи партия звенолари зиммасига катта вазифалар юклайди. Ўзаро шартномалар тузиш шунчаки оддий иш эмас. Унга партиявий позициядан ёндошиш, ҳар бир кишини, унинг характери, мойилликлари, имкониятларини яхши билиш керак.

Бу ишга «Электроаппарат» бирлашмасида катта масъулият билан ёндошилди. Бу ерда 124 та бригаданинг ҳаммаси, 75 участкадан 74 таси ўзаро мусобақалашган, 1700 ишчи шахсий топшириқ билан меҳнат қилмоқда. Улар ўзаро мусобақа шартномаси тузишган. Цех партия ташкилотлари ва партия группалари мажбуриятларнинг бажарилишини кун сайин кузатиб бормоқда. Айрим коммунистларнинг ҳисоботларини эшитмоқда. Шу туфайли мусобақанинг юксак таъсирчанлиги ва самарадорлигига эришилмоқда.

Коллективни юқори сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқаришга сафарбар этишда «Қизил тонг» фирмасининг цех ташкилотлари дуруст натижаларга эришдилар. Фирманинг 28 та маҳсулотига давлат «Сифат белгиси» берилди, 92 процент маҳсулот техника назорати бўлимига биринчи кўрсатувдаёқ топширилмоқда.

Октябрь революцияси номидаги завод тепловоз цехининг партия ташкилотида (секретари ўртоқ В. Климов) Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишланган коммунистик шанбалик ўтказиш ташаббуси туғилди. Бу ташаббус заводнинг барча цехларида қўллаб-қувватланди.

Социалистик мусобақани ташкил этишда ҳамма жойда ҳам иш кўнгилдагидек бораётир, деб бўлмайди. Формализм, шаблонга берилиш ҳоллари айрим жойларда кўриниб туради, турли тоифа меҳнаткашлари ўртасида меҳнат рақобатини ташкил этишда дифференциал ёндошилмаган. «Учқун» фирмаси, тажриба-механика заводи ва 1-авторемонт заводи каби корхоналарда амалда эришилган кўрсаткичлар қабул қилинган социалистик мажбуриятлардан орқада қолмоқда. Цех партия ташкилотлари ва партия группалари ўз ишларини активлаштирсалар, тажриба ва таклифларни, мулоҳазаларни ҳар томонлама ҳисобга олсалар бу камчиликни бартараф этиш мумкин.

ПАРТИЯ ХОДИМИ МИНБАРИ

Иқтисодий реформани такомиллаштириш, қуйи ишлаб чиқариш бўлимларида хўжалик ҳисобини жорий этиш муносабати билан цех партия ташкилотлари ва партия группаларининг маъмурият фаолияти устидан назорати бир мунча активлашди. Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, меҳнатни ташкил этишни яхшилаш, техника тараққиётини тезлаштириш масалалари коммунистларнинг диққат марказида турибди. Бу масалаларни авиа-бўлинмадаги, «Водоканал» трестидаги цех партия ташкилотларининг маъмурият фаолияти юзасидан назорат қилиш комиссиялари изчиллик билан ҳал этмоқдалар.

Бугунги кунда ишлаб чиқаришда мастер ва бригадирнинг роли ниҳоятда ошиб бормоқда. Шунинг учун ҳам партиямиз мастерларнинг тарбиявий ролини оширишга алоҳида эътибор бермоқда. Чунки, мастерлар инженер-техник кадрларнинг энг кўп сонли тоифасидир.

Цех партия ташкилотлари ва партия группалари партиямиз кўрсатмаларига асосланиб, мастерларнинг обрўсини оширишда, уларга ҳар бир ишчи ўрнида резервларни излаб топиш ва улардан яхшироқ фойдаланишда, меҳнатнинг илғор методлари ва техникавий жиҳатдан асосланган нормаларини жорий этишда, меҳнат интизомини мустаҳкамлашда ҳар томонлама ёрдам бермоқдалар. Бу ўринда 8-қурилиш тресги 1-қурилиш-монтаж бошқармасининг мастери ўртоқ П. Медведевнинг цех партия ташкилотининг секретари ўртоқ И. Юсупов билан яқин ҳамкорлигини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Улар рационализаторлик ишларини, ишчилар малакасини ошириш, илғор тажрибани ёйиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш масалаларини биргаликда ҳал қилмоқдалар.

Лекин шундай ҳам бўладики, мастер ёки участка бошлиғи нотўғри иш юритади. Ишлаб чиқаришга бўш раҳбарлик қилади, одамларни тарбиялаш билан шуғулланмайди. Цех партия ташкилотлари ва партия группалари бундай жойларда ўзларини кўрсатишлари керак.

Ҳаёт, тажриба шуни кўрсатмоқдаки, цех ташкилотлари ва партия группалари тармоғини кенгайтириш узлуксиз жараён бўлиб, бу жараён партия раҳбарлигини ва таъсирини кучайтиришга ёрдам бермоқда. Шунга қарамай бизда кучларни тўғри жой-жойига қўйиш йўли билан янги партия группаларини тузишни ўйламаётган партия коллективлари ҳам йўқ эмас. Бу ҳол Тошкент область қишлоқ хўжалик бошқармаси партия бюросига тааллуқлидир. Бу ерда 62 нафар коммунист бўлса ҳам цех партия ташкилотлари ва партия группалари тузилмаган. Район милиция бўлими, 2-уй касалхонасида ҳам коммунистлар сони 50 нафардан ортиқ бўлишига қарамай қуйи звенолар ташкил этилмаган.

Цех партия ташкилотлари ва партия группалари фаолиятларини яхшилашда улар ишини планлаштириш катта роль ўйнайди. Яхши тузилган план бир мақсадни кўзлаб ишлаш, партия ҳаётига кенг активни жалб этиш, эътиборни муҳим вазифаларни бажаришга қаратиш имконини бериши ҳаммага маълум. Бироқ, айрим цех партия ташкилотлари, жумладан «Ташхимсельмаш», «ТашгорПЭС», Тошкент йўл дистанцияси, тажриба-механика заводи цех партия ташкилотлари ўз ишларини планлаштирмаяптилар. Бу ҳол кундалик ташкилотчилик ишини мастер ва бригадаларнинг ҳисоботини тинглаш билангина чеклашга олиб келмоқда. Меҳнат шароитини яхшилаш учун, юксак меҳнат ва ишлаб чиқариш интизоми учун, тежамкорлик ва мусобақанинг таъсирчанлиги учун кураш каби муҳим масалалар диққат-эътибордан четда қолмоқда.

Партия комитетлари ва партия бюролари цех партия ташкилотларининг секретарларига ўз ишларини тўғри планлаштиришда ёрдам беришлари зарур. Айни чоқда партия комитетлари ва партия бюролари ҳам ўз планларини тузаётганда қуйи звенолар билан маслаҳатлашишлари талаб қилинади.

Партия ҳужжатларини алмаштириш цех партия ташкилотлари ва партия группалари КПСС Марказий Комитетининг 1972 йил май Пленуми қарорларини қандай бажараётганликларининг жиддий синов ва катта кўриги бўлди. Ҳужжатларни алмаштириш давомида коммунистларнинг меҳнат коллективларидаги иш учун масъулияти ошди, бу ҳол давлат планлари ва социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишига ёрдам берди. Ҳужжатларни алмаштириб бўлган цех партия ташкилотлари бу муҳим сиёсий кампания якунини партия йиғилишларида кўриб чиқдилар. Коммунистлар ўз коллективларида ташкилотчилик ва сиёсий ишларни кучайтиришнинг конкрет чораларини белгилаб олдилар.

Қуйи партия звеноларидаги иш тобора мазмунлироқ ва кўп қиррали бўлиб бормоқда. Цех партия ташкилотлари ва партия группаларининг коллективлар ҳаёти ва фаолиятининг ҳамма томонига таъсири ортмоқда. Улар коммунистларнинг тарбияси ва ғоявий чиниқиши устида кўпроқ қайғурмоқдалар. Шунинг учун партиянинг бу қуйи звеноларига эътибор борган сари кучаймоқда. Уларнинг КПСС XXIV съезди қарорлари талаб қилган даражада ишлашига эришиш район партия комитети олдида турган муҳим вазифадир.

М. ҚАҲҲОРОВ,
Ўзбекистон КП Ленин район комитетининг иккинчи секретари.

ЮБИЛЯРЛАРИМИЗ

ФАНИМИЗ ФАХРИ

Буюк кимёгар олим Д. И. Менделеев таъбири билан айтганда, олимнинг Ватан олдидаги хизмати унинг илмий жасорати, педагоглик иши ва саноатни ривожлантиришга қўшган ҳиссаси билан белгиланади.

Профессор Карим Содиқович Аҳмедов хизматларида мана шу хислатлар кўзга яққол ташланиб туради. У ёшлигиданоқ мўъжизакор химия фанига меҳр қўйди, унинг сирларини очишга уринди. Тинимсиз меҳнат, ўқиш ва изланиш уни етуклик сари етаклади, улкан ишларга ундади.

Олим Ўзбекистон ССР Министрлар Совети илмий-тадқиқот ишларини координациялаш давлат комитети раисининг ўринбосари, республика Фанлар академияси президиумининг аъзоси, химия-технология ва биология фанлари бўлими бошлиғининг ўринбосари сифатида фанимизни ривожлантиришда ўзининг муносиб ҳиссасини қўшди. Бир неча йил Ўзбекистон Фанлар академияси химия институтига раҳбарлик қилди, 1964 йилда республика Фанлар академиясининг академиги қилиб сайланди.

Академик К. Аҳмедовнинг илмий ишлари табиий юқори дисперсли системаларни, уларнинг коллоид химиявий хоссаларини ўрганишга бағишланган. Табиий юқори дисперсли системаларнинг электрокинетик хоссаларини ўрганиш асосида олим Ўзбекистондаги табиий охра, тупроқ ва графитларни бойитишнинг электрофоретик методини таклиф этди. У пахта шулхаси ва гидролизаторларининг физик-химиявий хусусиятини ўрганди, лигнин ва ғўзапояни кислота билан ишлаш натижасида актив бўлган йирик тешикчаларга эга адсорбент (коллактивит) олинди.

Карим Содиқович ўз шогирдлари билан ҳамкорликда халқ хўжалиги учун катта аҳамиятга эга бўлган сувда эрувчи полимер препаратларини олиш проблемаларини муваффақиятли ҳал қилмоқда. Олим раҳбарлик қилаётган лабораторияларда синтетик юқори молекулали бирикмалар асосида «К» сериясидаги препаратлар синтез қилинди. Олинган препаратлар чет эл препаратларидан кўп хоссалари жиҳатидан устундир. «К—4» препарати тупроқ эрозиясини камайтириш, сув режимини яхшилаш, ҳосилдорликни ошириш ва ҳосил етилишини тезлатиш каби хоссаларига эгадир. Ҳозир бу препарат қишлоқ хўжалигида ва бошқа соҳаларда кенг қўлланилмоқда.

Тадқиқотчи олимнинг тўрт юздан ортиқ илмий мақола ва монографиялари эълон қилинган. Унинг 28 та авторлик гувоҳномаси бор. К. Аҳмедов фанни ривожлантиришда ва малакали кадрлар тайёрлашдаги катта хизматлари учун «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби» деган фахрий унвонга сазовор бўлди. Ғамхўр олим раҳбарлигида 45 киши кандидатлик ва икки киши докторлик диссертацияларини муваффақиятли ёқлади.

Профессор К. С. Аҳмедов 1972 йилдан бошлаб Иттифоқимизнинг энг йирик техника ўқув юртларидан бири бўлган Абу Райҳон Беруний номли Тошкент политехника институтига ректорлик қилмоқда. Партия ва ҳукуматимиз кимёгар олимнинг хизматларини муносиб тақдирлади. У «Ҳурмат белгиси», «II даражали Улуғ Ватан уруши» орденлари, медаллар, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан тақдирланган.

Кенг жамоатчилик Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоси, химия фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан ва техника арбоби, Беруний номидаги республика давлат мукофоти лауреати, СССР Фанлар академияси физик-химиявий механика ва коллоид химия илмий совети Ўзбекистон филиалининг раиси, Тошкент политехника институти ректори, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси химия институти коллоид химия лабораториясининг мудири Карим Содиқович Аҳмедовни туғилганига 60 йил, илмий педагогик ҳамда жамоатчилик фаолиятига 40 йил тўлганлиги билан муборакбод этмоқда.

Шу қутлуғ кунда фанимиз фахри Карим Содиқовичга биз ҳам ижодий баркамоллик ва сиҳат-саломатлик тилаймиз.

Қ. АҲМЕРОВ,
Тошкент политехника институти доценти. СССР Журналистлар союзи аъзоси.

МАРИЯ СЕРГЕЕВА Тошкентдаги трикотаж фирмаси 1-филиалининг пешқадам чеварларидан ҳисобланади. Ўн беш йилдан бери тикувчилик касбида ишлаб келаётган бу илғор ишчи нормани доим 140—150 процентдан бажармоқда. Суратда: ўртоқ М. Сергеева иш устида.

Г. Эгамбердиева фотоси.

ЛЕКЦИЯ ВА СУҲБАТЛАР

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Коммунистик партияси ташкил топганлиги ва комсомолга В. И. Ленин номи берилганлигининг 50 йиллигига бағишлаб область «Билим» жамияти ва область комсомол комитети томонидан «Ленин ва ёшлар» мавзуида илмий-назарий конференция ўтказилди.

Конференцияда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти директори ўринбосари, тарих фанлари кандидати Э. Хайитбоев «Комсомолнинг ленинча принциплари ва сиёсий моҳияти», Тошкент область комсомол комитетининг секретари А. Тўрахонов «В. И. Ленин номи билан 50 йил», Ўзбекистон ЛКСМ МК лекторлар группаси мудири, юридик фанлари кандидати Ш. Жалилов «Ленинча назарий мерос ва ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш», Низомий номидаги педагогика институтининг катта ўқитувчиси, тарих фанлари кандидати М. Мирпўлатов «Ўзбекистон комсомоли — пахтачиликни комплекс механизациялаштириш ташаббускори ва механизатор кадрлар тайёрлаш ташкилотчиси», фалсафа фанлари кандидати Р. Омонбоева «В. И. Ленин ёшларнинг фикрларини англаш ҳақида» каби мавзуларда доклад қилишди.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги олдидан Тошкент область партия комитети, область умумий таълим мактаблари, ҳунар-техника билим юртлари ва ўрта махсус ўқув юртлари тарих ва жамиятшунослик ўқитувчиларининг семинари ўтказилди.

Семинарда Тошкент автомобиль йўллари институти фалсафа кафедрасининг доценти В. Шафир «Ҳозирги давр шароитида идеологик курашнинг кескинлашуви», Тошкент олий партия мактабининг проректори, тарих фанлари доктори А. Йўлдошев «КПСС ва қардош партияларнинг жаҳон коммунистик ҳаракатининг марксизм-ленинизм принциплари асосидаги бирлиги учун кураши», Тошкент область партия комитетининг лектори К. Тен «Халқаро аҳвол» мавзуларида доклад қилишди.

* * *

Яқинда Тошкент область партия комитети қошида турмуш маданияти ва ёшларни аҳлоқий-эстетик тарбиялаш масалалари бўйича лекторлик маҳорати мактабининг навбатдаги машғулоти бўлиб ўтди.

Машғулотда ТошДУнинг доцентлари, юридик фанлари кандидати Ф. Отахўжаевнинг «Социалистик жамиятда оила ва турмуш», педагогика фанлари кандидати Ю. Умаровнинг «Меҳнат — коммунистик тарбиянинг асосидир», Ўзбекистон Фанлар академияси Тил ва адабиёт институтининг катта илмий ходими, филология фанлари кандидати Музайяна Алавиянинг «Ўзбек шоирларининг маърифат, одоб, хотин-қизларнинг жамиятда тутган ўрни ҳақидаги қарашлари» мавзуидаги лекциялари тингланди.

Хотин-қизлар озодлиги учун курашда иштирок этган Лутфихоним Саримсоқова, Турсуной Жаъфарова, Зайнаб Садриева, Замира Ҳидоятова каби санъаткорлар билан қизиқарли учрашув ўтказилди.

УСТА ДЕҲҚОН

Абдураҳмон ака мана анча йилдирки, катта бир бригадага бош. План ва мажбуриятини бажармаган йили йўқ. Бригада миришкорлари бу йил янада зўр ҳиммат билан меҳнат қилишаяпти. Ахир бу йил маъмур ўзбек хонадонида катта тўй. Ўзбекистон олтин ёшга тўлади. Тўйга муносиб тўёна билан бориш эса, халқимизнинг энг яхши удуми. Бригада деҳқонлари бу йил элимиз дастурхонига 51 гектар майдондан 1050 тонна сабзавот, 150 тонна картошка ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари топшириш ниятидалар.

Бригада хўжалик ҳисобида. Ҳамма нарса режали, қатъий тартиб-қоидага риоя қилинади. Абдураҳмон аканинг ўзи ҳам уста ҳисобдон, унча-мунча иқтисодчидан қолишмайди. Ҳаммаси унга беш қўлдек аён. Бирон рақамга зарурат туғилса, марҳамат, барчаси ён дафтарчасига ёзиғлиқ. Биз ҳикоя қилмоқчи бўлган қувончли кўрсаткичлар ҳам ушбу дафтарчада қайд қилинган.

— Меҳнатнинг ўзи бир қувонч,— дейди бригада бошлиғи.— Деҳқон ўз меҳнати ерда қолмаганидан доим севинади. Бу қувонч ўз-ўзидан келмайди, албатта. Яхши ният билан ерга уруғ сепган одам, аввало, экин билан тиллаша олиши керак, тадбиркор бўлмоғи, ҳар бир ғанимат вақтнинг қадрига етмоғи даркор. Шундагина у кўзлаган мақсадига эришади, элини мамнун эта олади. Ҳамёнининг баракаси ҳам шунга яраша...

Абдураҳмон аканинг нимага шаъма қилаётгани тушунарли эди. Чунки, бригада район хўжаликлари ичида эртаги экинлар ҳосилини шаҳар дўконларига барвақт чиқариш билан довруғ қозонган. Бригада областда биринчилар қатори плёнкалар остида ҳосил етиштиришга ўтган ташаббускорлар жумласидандир. Бу йил катта майдонларда эртаги экинлар плёнкалар остига экилиб, мўл хирмон кўтарилмоқда. Бригада 27 апрелда карам узишга, 16 майда бодринг теришга ва 21 майда картошка кавлашга киришди.

Ҳосилни эрта етиштиришнинг афзал томонларидан бири —аввало шаҳар халқини янги сабзавотлар билан дилини қувонтириш, дастурхонини кўркам ва тўкин қилишдир.

Бу йил уч гектар майдонга бодринг плёнкалар остига экилди. Май охирига келиб шаҳарликларга 21 тоннадан зиёд янги узилган кўврак бодринг ҳосили жўнатилди. Фойда 17 минг сўмни ташкил этди. Бу масаланинг иккинчи бир иқтисодий афзал томонидир. Ана шу майдондан яна камида 90 тонна ҳосил топшириш мўлжалланмоқда. Бу эса, 27—28 минг сўм соф фойда демакдир. План бўйича эса уч гектардан 36 тонна ҳосил (жами қиймати 9 минг сўм) топширилиши керак. Юқоридаги мисолдан кўриниб турибдики, бригада ҳозирдаёқ фақат бодрингни ўзидан 8 минг сўм қўшимча даромад олган.

Плёнка остига экилган бир ярим гектардаги Адлер карами баракали ҳосил берди. Plandаги 30 тонна ўрнига давлатга 51,6 тонна карам ҳосили узиб топширилди. Иқтисодий фойда пландаги 4,5 минг ўрнига 13,3 минг сўмни ташкил этди.

Картошка ҳосили ҳам чакки бўлмади. Гектаридан пландаги 10 тонна ўрнига 14 тоннадан ҳосил йиғиб олинди. Ҳар гектар ҳисобига мўлжалдаги 3 минг ўрнига 10,2 минг сўмдан фойда кўрилди. Бултур Дербент карами ва бодринг етиштириш учун сарфланган ҳар бир сўм ҳисобида 8—9 сўмдан соф фойда олинган эди. Бу йил эса, айрим экин турлари бўйича эмас, балки барча қишлоқ хўжалиги экинлари бўйича сарфланган ҳар бир сўм ҳисобига 9—10 сўмдан даромад олиш мўлжалланмоқда.

Миришкорларнинг юбилей йилида эришаётган бошқа муваффақиятлари ҳам кишини қувонтиради. Бир гектардаги редискадан 12 тонна ўрнига 41 тонна, 0,5 гектардаги сабзидан 6 тонна ўрнига 12,2 тонна ҳосил топширилиб, 8,5 минг сўм қўшимча даромад қилинди. Халққа 12 тоннадан зиёд қулупнай етказиб берилиб, план ошириб бажарилди.

Ҳозир бригада далаларида давлатга пиёз топшириш ва помидор териш ишлари қизғин олиб борилмоқда.

Юқори ҳосил усталари мавжуд майдонлардан бу йил 1200 тонналик катта хирмон кўтариб, иқтисодий фойда кўрсаткичини 170 минг сўмга етказиш мажбуриятини олишган. Уларнинг эл олдида берган сўзи-сўз. Ахир «ваъда вафоси билан чиройли», дейди халқимиз. Бу ниятнинг амалга ошувида шижоат билан меҳнат қилаётган Турғун Усмонов, Ваҳоб Султонов, Йўлдош Қодиров, Маҳкам Мирзаев, Ҳамидулла Нуъмонхўжаев сингари моҳир механизатор ва тажрибали сувчилар социалистик мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар.

Моҳир сабзавоткор Абдураҳмон Шерматов бошлиқ бригада катта зафар арафасида. Беш йилликни тўрт йилда бажариш ташаббусига қўшилиб, фидокорона меҳнат қилаётган азаматлар яқин кунларда кўзланган юксак маррага етиб келадилар. Яна 250 тоннага яқин маҳсулот топширилса, беш йиллик план-топшириқ бажарилади!

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ.
Калинин районидаги «Қорасув» совхози.

ХЎЖАЛИКЛАРДА ДИСПЕТЧЕРЛИК ХИЗМАТИ

Қишлоқ хўжалиги ишларини илмий асосда ташкил этишнинг фойдаси каттадир. Шунинг учун Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги министрлиги ҳузуридаги меҳнатни илмий ташкил этиш Маркази йўли билан жойларда яхши тадбирлар белгиланди.

Эндиликда кўпгина хўжаликларда диспетчерлик хизмати кенг йўлга қўйилди. 1-«Далварзин», «Бўка» каби совхозларда, Оққўрғон, районидаги Ленин номли, Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли ва «Ленинский путь» колхозларида бу усул жорий қилинди.

ЯНГИЛИККА—КЕНГ ЙЎЛ

МЕХАНИЗАЦИЯ ШАРОФАТИ

«Оққўрғон» совхозининг фермасидамиз.

Биз бош зоотехник билан биргаликда ферма биноларини айландик. Биринчи бинода сигирлар охурдаги майдаланган кўк бедани иштаҳа билан ер эди. Бино ичи ниҳоятда озода. Бу ерда фақат соғин сигирлар турар экан. Ҳамма нарса механизациялашган, ем-хашак, сув бериш механизация орқали бажарилади. Гўнг «ТСН-3» транспортери орқали ташқарига чиқарилади. Илгари бу ишлар қўл кучи билан бажарилар эди. Бунинг устига сигир соғувчилар ҳар куни ишларди. Олдин шу бинонинг ўзида 6 соғувчи бўлиб, уларга яна бир соғувчи ёрдамчи қилиб бириктилган эди.

— Ҳозир ҳамма ишлар механизациялашгандан кейин,— дейди Мемеди Сўхтаев — соғувчиларимизнинг иши анча енгиллашди. Улар бу ерга келишиб, сигирларни ҳар куни уч махал соғиб кетишади. Илгари 7 соғувчи бўлса, ҳозир 4 асосий ва 2 ёрдамчи соғувчи бор. Бу бинода 160, ферма бўйича эса 303 та сигир соғилади. Мария Крушкина, Тамара Сулаймонова, Мария Денисова, София Волгина, Роза Беквинодва ва Ирина Бекфинолар икки кун ишлаб, бир кун дам олишади.

Иккинчи бинода молларга бериладиган ем сақланади. Арпа уни ёки маккажўхори уни махсус торози устига қурилган бункерга солиниб тортилади. Сўнг у транспортер орқали қўшни хонадаги 10 тонна ем сиғадиган 2 та увитгич ўраларга туширилади. Бу ерда «КВ—300» буғ ишлаб чиқаргич орқали ўрадаги ем 90 даражагача иссиқликда пиширилади. Ем обдон пишигандан кейин, совутилиб, бир сутка сақланади. Тайёр ем тортгичлар орқали темир бочкага солиниб, молларга тарқатилади. Ҳаммадан ҳам «КДУ-2» машинасини айтмайсизми? Совхоз далаларида етиштирилган маккажўхори ёки арпа донининг бир қисми фермага келтирилиб, машина билан ун қилиб чиқарилади.

— Мен аввалига,— дейди бош зоотехник,— бу ишларни амалга оширсак қандай бўларкин, деб совхоз бош инженери Абдумалик Бойжуманов билан маслаҳатлашдим. Бу таклиф унга ҳам маъқул бўлди. Биргаликда уринишларимиз ва совхоз раҳбарларининг қилган астойдил ёрдамлари билан фермамиз мана шундай ҳолга келди.

Ҳозир яна 140 сигир турадиган бино қурилаяпти. Бўғоз сигирлар турадиган янги бино ҳам ишга тушиш олдида.

Алоҳида бир хонада ҳисобчи М. Рафиқов кундаги сут миқдорини текшириб борар экан. Бошқа хонада эса соғиб келтирилган сутни стрелизация қилиб, сут ташийдиган машиналарга узатади. Ҳар эҳтимолга қарши 4 тонна сут кетадиган холодильник ҳам ўрнатилган.

Фермани айланишда давом этамиз. Ҳовлидаги темир панжара била ўралган алоҳида жойларда охурдаги ем-хашакни еб тўйган бузоқлар яйраб ётибди. Бузоқчилик бригадасига комсомол Тоҳир Аймбетов бошчилик қилаяпти. Фермадаги иккинчи бригадага коммунист Сайдин Аймбетов бошлиқ.

Мана бу озода бинода ёш бузоқчалар турар экан. Бино деворлари оппоқ, ҳатто ҳар бир бузоқча учун ажратилган жойнинг панжаралари ҳам оппоқ. Полда эса бирон гард тополмайсиз. Хонанинг бир бурчагидаги махсус бочкада қишин-ёзин иссиқ сув туради. Деворларга эса соғувчиларнинг социалистик мажбуриятлари осиб қўйилган.

Фермада социалистик мусобақа ҳам яхши йўлга қўйилган, якунлари ҳар ойда чиқариб борилади. Мусобақа илғорларини мукофотлашга пул ажратилган. Ғолиб бригада учун кўчма Қизил байроқ ва 100 сўм пул мукофоти, илғорларга эса вимпел ва 25 сўм пул берилади.

— Май ойи мусобақа якунида, —дейди М. Сўхтаев,— сут соғувчилардан Волгина, Сулаймонова, Усмонова ва Саврасовалар, молбоқарлардан Х. Ишалиев, А. Эшбеков, К. Абдуалимов, тракторчилардан В. Егоров, В. Ким ва ишчилардан Ж. Уэтиновлар ғолиб чиқиб, вимпелни олишга муваффақ бўлдилар. Қизил Байроқ эса С. Аймбетов бошлиқ бригадага берилди.

М. АЛИМОВА.

✦ ОРЖОНИКИДЗЕ районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозида сабзавот ва картошка экинларидан мўл ҳосил йиғиб олинмоқда. Шу кунларда мактаб ўқувчилари ҳам дала меҳнаткашларига яқиндан ёрдам кўрсатмоқдалар. СУРАТЛАРДА: (чапда) участка агрономи М. ҲАКИМОВ, (ўнгда) картошка теришда қатнашаётган мактаб ўқувчилари.

Ф. Абдурасулов фотолари.

ЧОРВАЧИЛИК МУТАХАССИСЛАРИ СЕМИНАРИ

Яқинда Ўзбекистон Халқ Хўжалиги Ютуқлари виставкасида чорвачиликни комплекс механизациялаштириш ва чорва маҳсулотлари етиштиришда илғор усулларни жорий қилишга бағишланган семинар бўлиб ўтди. Семинарда министрликлар ва бошқармаларнинг, трестларнинг мутахассислари, айрим колхоз ва совхозларнинг чорвачилик илғорлари иштирок этдилар.

Семинарда олимлар, мутахассислар лекция ва суҳбатлар ўтказди. Чорва комплексларини вужудга келтириш, фермаларни маълум бир маҳсулот турини етиштиришга ихтисослаштириш, хўжаликлараро чорвачилик бирлашмалари вужудга келтириш юзасидан тажрибалар оммалаштирилди.

Бизнинг областимиз шароитида чорва молларини боқиш, маҳсулот танархини камайтиришга оид илғорлар тажрибаси ва илмий ишлар, шунингдек кейинги йилларда чорва маҳсулотлари етиштириш кўпроқ саноат асосига ўтказилмоқда. Ана шу муносабат билан колхоз-совхозларда амалга ошириладиган ишлар семинар қатнашчиларининг диққат марказида бўлди. Областдаги колхозлараро бўрдоқичилик пунктларида ўтган йили бир центнер гўшт етиштириш 114 сўмга тўғри келди. Область хўжаликларида гўшт, сут етиштириш имкониятлари катта эканлиги семинар қатнашчиларига сўзлаб берилди.

Семинар охирида қишлоқ хўжалиги бўйича меҳнатни илмий равишда ташкил қилиш марказининг раҳбари К. Орифжонов сўзлаб, машғулотларга якун ясади.

С. МИРЕЦКИЙ.

МУҚИМИЙНИНГ НОМАЪЛУМ САТРЛАРИ

Ўн тўққизинчи асрнинг иккинчи ярмида Қўқонда яшаган ўзбек демократ шоири Муқимийнинг номаълум шеъри маҳаллий адабиёт музейи ходимлари томонидан топилди. Бу — садоқатли, соф меҳр-муҳаббатни тараннум этувчи ғазалдир. Қоғоз, орфография таҳлили, топилган қўлёзма шоир ҳаётлик пайтида кўчирилганлигидан далолат беради.

Муқимийнинг Қўқонда топилган шеъри шоирнинг тўла асарлар тўпламига киритилади.

Кейинги йилларда Қўқон адабиётшунослари анчагина қўлёзмаларни топишдики, булар кўпгина ўзбек шоирларининг ижодиётига муҳим аниқликлар киритиш имконини беради. (ЎзТАГ).

ЎҚУВЧИЛАР МАМНУН

Оққўрғон район болалар кутубхонаси тез-тез кўргазмалар ташкил қилиб турибди. Мактаб ўқувчилари билан ҳамкорликда турли кечалар, ёзувчилар билан учрашувлар уюштирилмоқда. Бу ерда ўзбек ёзувчи ва шоирларининг қизиқарли асарларининг ҳамма нусхаларини топишингиз мумкин. Рус ёзувчиларининг болаларга атаб ёзган асарларининг таржималари ҳам келиб турибди.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ТИНЧЛИК ВА КОММУНИЗМ ЙЎЛИДА

Чет эл газеталари, оммавий информациянинг бошқа воситалари, жамоатчилик вакиллари КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Москва шаҳар Бауман сайлов округи сайловчиларининг сайлов олди йиғилишида сўзлаган нутқини кенг шарҳламоқдалар. Матбуотнинг прогрессив органлари социализм ва тинчлик, миллий ва социал озодлик йўлида муваффақиятли кураш олиб бориш учун шу нутқда баён қилинган зарур қоидалар катта аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб ўтмоқдалар. Кўпгина шарҳларда КПСС XXIV съезди қабул қилган тинчлик программасини амалга оширишда Совет Иттифоқининг, бутун социалистик ҳамдўстликнинг куч-қудрати ва халқаро обрўсини мустаҳкамлашда Л. И. Брежневнинг шахсан ғоят катта ҳисса қўшганлиги уқтириб ўтилади.

СОФИЯ. КПСС Марказий Комитети Бош секретари синфий позициядан туриб, ғоят реалистик ёндошиб тинчликнинг асосий проблемаларини баён қилди, бирдан-бир тўғри йўл-халқаро кескинликни камайтириш йўлидан, ҳамжиҳатлик, тинч-тотув яшашни ривожлантириш йўлидан бориш зарурлигини уқтириб ўтди, деб ёзади Болгарияда чиқадиган «Работническо дело» газетаси ўзининг бош мақоласида. Л. И. Брежнев мавжуд қийинчиликлар ва проблемаларни четлаб ўтмади, айни вақтда етилган масалаларни ҳал этиш учун қулай имкониятлар борлигини таъкидлади, дейилади мақолада. Совет раҳбарининг Европада ҳамкорликни ривожлантиришга, қитъада хавфсизлик системасини яратишга, тинчлик ва халқаро муҳитни яхшилаш учун Совет-Америка муносабатларининг аҳамиятига берган ижобий баҳоси айниқса кучли таассурот қолдиради.

ВАРШАВА. КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л .И. Брежневнинг сайлов олди нутқида, деб ёзади Польшанинг «Глос праци» газетаси, Совет демократиясини ривожлантириш ва такомиллаштиришнинг, мамлакатнинг ижтимоий-иқтисодий тараққиётида меҳнаткашлар иштирокини янада кучайтиришнинг асосий принциплари баён этилган. Л .И. Брежнев, деб давом этади газета, Совет Иттифоқи ташқи сиёсатининг ленинча принципларини, мустаҳкам тинчлик ўрнатиш йўлидаги интилишларини яна бир бор таъкидлади. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг сайлов платформаси — чинакам тинчлик программасидир.

БЕРЛИН. «Нойес дойчланд» газетаси совет кишилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев нутқини ғоят баланд руҳ билан кутиб олганликларини уқтириб ўтади. Совет Иттифоқи ишчилар синфи, социалистик деҳқонлари ва зиёлилари, кўп миллатли оиланинг барча халқлари КПСС-нинг мамлакат иқтисодий ва мудофаа қудратини кучайтиришга, меҳнаткашларнинг моддий ва маданий даражасини оширишга, Совет Иттифоқининг ва бутун социалистик ҳамдўстликнинг халқаро мавқеини мустаҳкамлашга қаратилган йўлини якдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар, деб ёзади газета. (ТАСС).

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИНИНГ МУҲИМ ЗВЕНОСИ

ПОЗНАНЬ, 17 июнь. (ТАСС мухбири). Бу йилги Познань халқаро техника ярмаркасида байрам кайфияти ҳукмрон. Ярмарка иккита юбилей шиори остида ўтмоқда. Бутун Польша халқи Польша Халқ Республикаси ташкил этилган куннинг 30 йиллигини тантанали нишонлайдиган вақтга салкам бир ой қолди. 1974 йил — социалистик мамлакатлар қардошларча ҳамкорлиги ташкилоти Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгаши ташкил этилганлигининг чорак асрлик юбилейи нишонланадиган йил ҳамдир.

Польша ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатларнинг социалистик иқтисодий интеграция комплекс программасини амалга оширишида эришган ютуқлари Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашига аъзо бўлган барча мамлакатлар экспозициясининг асосини ташкил этади. Ярмаркадаги энг катта экспозицияни Польша намойиш этмоқда.

«Биз янги Польша — замонавий, кучли ва бой давлат қурдик» — Польша Халқ Республикасининг 30 йиллигига бағишланган юбилей экспозицияси шундай шиор билан очилади. Экспозиция Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашининг йиллигига бағишланган стендлар қўйилган бир бинода жойлашганлиги факти рамзий маъно касб этади. Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашининг муҳим звеноси — Польша социалистик экономикасининг ривожлантириш тарихи шу ташкилот билан чамбарчас боғлиқ. Республиканинг Ўзаро иқтисодий ёрдам кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар билан ўтган 25 йил мобайнида олиб борган савдо обороти 7 баробардан зиёд ошди. Шу вақт ичида қардош социализм мамлакатлари Польшадан 280 миллион тонна кўмир, 2,6 миллион тонна олтингугурт, 110 мингтага яқин темир йўл вагони, 2 миллион 725 минг тонна юк кўтара оладиган кемалар, 26 минг дона метални қайта ишлайдиган станок, 630 миллион метрдан ортиқ газлама олдилар.

Халқ Польшасини ривожлантиришда СССР ва бошқа қардош мамлакатлар ўйнаётган ролни баҳолаш қийин. Социалистик давлатлар шу йиллар ичида халқ Польшасига 57 миллион тонна нефть, 38,5 миллион тонна нефть маҳсулотлари, 135 минг тонна темир руда, бир неча юз минг дона станок ва автомобиль, приборлар ва қишлоқ хўжалик машиналари юбордилар.

К. ВАЛЬДХАЙМНИНГ АЙТГАНЛАРИ

НАЙРОБИ, 17 июнь. (ТАСС). «Бирлашган Миллатлар Ташкилоти барча мустамлака халқларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ва мустақиллик ҳуқуқи учун курашади», — деди БМТ бош секретари Курт Вальдхайм.

К. Вальдхайм журналистлар ҳузурида сўзга чиқиб, олий даражадаги Умумафрика учрашуви ўтказилган Могадишода бўлган вақтида Португалия ҳукмронлиги остида бўлган Африкадаги территорияларнинг озодлик ҳаракати вакиллари билан суҳбатлашганлигини ва мустақилликка эришиш ишида уларга кўмаклашишга ваъда берганлигини айтди. Курт Вальдхаймнинг сўзига қараганда, у шунингдек Африкадаги мана шу территорияларнинг истиқболи тўғрисида Португалия ҳукумати билан ҳам музокаралар олиб бормоқда.

БМТ бош секретари Найробида бўлган вақтида Кения президенти Жомо Кениата билан учрашган. К. Вальдхайм бугун Венага жўнаб кетди.

ЁШ НОВАТОРЛАР ИЖОДИ

ГАВАНА, 17 июнь. (ТАСС). Куба фанлар академияси биносида «Ёшлар ва техника тараққиёти» деган виставка очилди. Виставкага кубалик ёш ишчилар, техниклар ва инженерларнинг ихтиролари, рационализаторлик таклифлари қўйилган. Экспозиция Куба ёш коммунистлар Союзи, фанлар академияси ва бир қанча министрликларнинг ташаббусига биноан уюштирилди.

Куба ёшлари мамлакатда авж олган ихтирочилик ва рационализаторлик ҳаракатида муҳим роль ўйнамоқда.

ВАТАНПАРВАРЛАР ҚАРШИ ЗАРБА БЕРМОҚДАЛАР

ХАНОЙ, 17 июнь. (ТАСС). Озодлик матбуот агентлигининг хабар беришича, Сайгон режими қўшинлари 31 майдан 8 июнгача Сайгон армиясининг ҳужум ҳаракатларини қўллаб туриш мақсадида Тхузаумот вилоятидаги Бенкат шаҳри яқинида аҳоли тиғиз яшайдиган районларни артиллериядан тўпга тутдилар ва авиациядан бомбардимон қилдилар. Жанубий Вьетнам халқ озодлик қуролли кучларининг бўлинмалари бунга жавобан Тхузаумот вилоятида душманга қарши зарба бердилар. Тўла бўлмаган маълумотларга қараганда, 31 майдан 10 июнгача ватанпарварлар Сайгон қўшинларининг 1020 дан кўпроқ солдат ва офицерини сафдан чиқардилар, тўртта самолётни уриб туширдилар, 25 танк ва бронетранспортёрни ҳамда 4 та ҳарбий автомашинани йўқ қилдилар ва шикаст етказдилар, жуда кўп миқдорда қурол-яроғ ва ҳарбий анжомларни қўлга туширдилар.

Халқ озодлик қуролли кучлари жангчилари Биндинь вилоятида 19 майдан 30 майгача душманни ғайри қонуний равишда босиб олган позициядан улоқтириб ташладилар. Сайгон қўшинларидан 500 дан ортиқ солдатни қириб ташладилар, ярадор қилдилар ва асир қилиб олдилар.

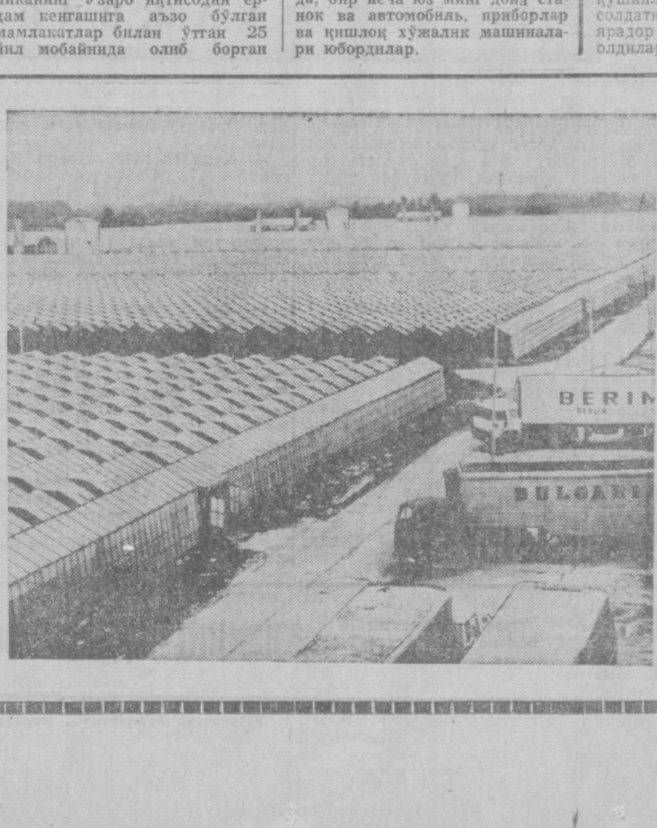

БОЛГАРИЯ Халқ Республикаси сабзавот ишлаб чиқариш ва ҳозирги замон теплица комплексларини қуришда дунёда энг олдинги ўринлардан бирида туради. Пазаржик районида қурилган теплица хўжаликлари етиштираётган помидор, бодринг ва бошқа маҳсулотларни Ўзаро Иқтисодий Ёрдами кенгашига аъзо бўлган мамлакатларга, шу жумладан Совет Иттифоқига ҳам экспорт қилиб туради.

Централфото- ТАСС фотоси.

ЛАГЕРЬ БАЙРОҒИ ҲИЛПИРАЙДИ

Ям-яшил дарахтлар билан қуршалган сўлим боғ узра ҳар тонг горн садоси баралла янграйди. Шу садо билан пионерлар лагерида янги кун бошланади. Эрталабки линейкадан сўнг болалар нонушта қилиб олгач, қизиқарли машғулотлар билан машғул бўладилар, зерикиш нима эканлигини билмайдилар.

Лагерь байроғи кўтарилганига ўн кундан ошди. Шу орада қатор қизиқарли тадбирлар амалга оширилди. «Дўстлар, марҳабо» деган пионер гулхани ўқувчиларда яхши таассурот қолдирди.

Янгидан ташкил этилган тўгаракларга ҳамма ўқувчи аъзо бўлиб ёзилди. Музика, тикиш-бичиш тўгаракларн машғулотларига айниқса кўп ўқувчи қатнашмоқда. «Биз — қувноқ болалар», «Лагерь қўйнида», «Кичик дўстлар» каби хор асарларини ўрганишга киришилди. Ёш чеварлар бажарган ишлар асосида кўргазма очиш тараддуди кўрилмоқда.

Қироатхона, шахмат-шашка хонаси ҳам гавжум. Спорт майдончасида эса мусобақалар қизғин тус олади. Ёш футболчилар икки командага бўлиниб, дастлабки, учрашувларни бошлаб юбордилар.

Кечки линейкадан сўнг дам олувчилар лагерь кино зали томон ошиқадилар. Намойиш қилинаётган фильмлар боланинг хусусиятларига мос. Репертуар планига мувофиқ мавсумда яна ўндан ортиқ фильм кўрсатилади.

Ҳа, лагерда узу-кун, ҳаёт қайнайди. Калинин районидаги «Дамачи» совхозининг шундай ёнгинасида жойлашган колхозлараро марказлаштирилган «Спутник» пионерлар лагерида бу йилги мавсумга катта тайёргарлик кўрилди. КПСС Марказий Комитетининг қарорига биноан пионер ёзини мазмунли ўтказиш талаблари асосида иш юритилди.

— Болалар маскани беш гектарлик майдонни ишғол этади, — ҳикоя қилади «Спутник» пионерлар лагери бошлиғининг ўринбосари Қобил Ғуломов. — Бунинг асосий қисми боғ-роғдан иборат. Янги мавсум олдидан павильонлар кенгайтирилди, турли инвентарлар олинди. Лагерь тўла электрлаштирилди. Душхона ишга тушди. Булар учун саккиз минг сўмлик маблағ сарфланди. Бу ўринда Калинин номли, Охунбобоев номли, Куйбишев номли, Навоий номли ва бошқа колхозларнинг ҳимматларини алоҳида айтиб ўтиш керак.

Пионервожатий ва тарбиячиларимизнинг ҳаммаси — тажрибали мураббийлар. Тоҳир Тоиров, Абдуазим Умаров ва бошқалар лагерь ишида бой тажриба тўплаган педагоглардан.

Бу йил лагерь уч смена ишлайди. Райондаги 20 га яқин мактабдан келган 450 ўқувчи боғ қўйнида ёз гаштини суради.

А. АЛИЕВ.

РОСТОВ ОБЛАСТИ. Янги ташкил этилган «Братская» фирмаси уч районнинг олти совхозини бирлаштирган йирик механизациялашган хўжаликдир. Бу фирма Мартин районида қурилаётган йирик чорвачилик хўжалигига ёш бузоқлар етказиб беради. Ҳозирнинг ўзидаёқ янги комплексда 12 минг бош қорамол боқилмоқда. Суратда: хўжалик бўлимларининг бирида.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

ГРУЗИЯ ССР. Поти кемасозлик заводининг «Комета» тезюрар кемалари Совет Иттифоқида ва чет элларда пассажирларни ташишда жуда қўл келмоқда. Болгария, Польша, Румыния, Югославия, АҚШ, Франция, Италия ва бошқа мамлакатларнинг денгиз йўлларида «Комета»ларни учратиш мумкин. Суратда: «Комета» йўлда.

ОЗАРБАЙЖОН ССР. Айрим объектларда ўтказилган граждан мудофааси машғулотлари катта уюшқоқлик билан ўтди. Нефть ва газ ёнғинларини тез ва энг осон ўчириш усуллари синаб кўрилди. Суратда: ёнғинни ўчириш пайти.

В. Турбин, И. Чохонелидзе, О. Литвин фотолари.
ТАСС фотохроникаси.

ЧИНИҚИШДА ҲИКМАТ КЎП

Одам организми ажиб яратилган-да! Босқончиларда қон таъминоти кучли елка ва қўлларда йўлга қўйилган бўлади. Велосипед ҳайдовчида қон бақувват оёқларга томон интилади. Фикр қилувчиларда эса, қон бошқа ерларга қараганда, мияда кўп бўлади. Демак, қаер актив ишласа, ўша ер яхши озиқланади.

Доимий ҳаракат туфайли юрак бақувватлашади. Мушаклари қалинлашади, клапанлари чидамли бўлади. Ҳаракат пайтида нафас олиш ҳам тезлашади. Киши тез ва чуқур нафас олар экан, ўпканинг бутун сатҳи ишга тушади. Ошқозон ва ичаклар, буйрак ва безлар ҳам умумий жараёнга қўшилишиб кетишади. Натижада умумий тетиклик, хушсуратлик ва очиқ табиатлик каби фазилатлар муҳайё бўлади.

Жисмоний машқлар 600 га яқин мушакларни ишга солади, бақувват қилади. Жисмоний машқлар айни бир вақтда кишини хушбичим, гўзал ҳам қилади. Афлотун айтганидек, «Инсон учун биринчи бахт соғлиқ бўлса, иккинчи бахт гўзалликдир».

Одам танасининг умумий ривожланиши билан бирга бўй ҳам ҳийла ўсади. Ҳозирги йигит-қизларимиз олдингига қараганда ўрта ҳисоб билан 3—4 сантиметр баландрирлар. Жисмоний машқ билан шуғулланувчиларнинг елка кенглиги, билак ва сонларининг тўлиқлиги, умумий гавда тузилиши бамисоли балиқ сирти каби текис, бир-бирига монанддир.

Сарвқомат, куч-қувват ва саломатлик табиий ва турғун бўлмоғи учун қадимий донолар бадан тарбия билан шуғулланишни тавсия этишган, ўзлари ҳам спортда ном чиқаришган.

Кам ҳаракатликдан қонда холестерин моддаси ошиб кетади ва томирлар барвақт қарий бошлайди. Маълумки, кийимдаги ёғ доғи чангга ўч бўлади, қотиб, сатҳи ғадир-будир бўлиб қолади. Худди шунингдек, холестерин пайдо бўлган томирнинг ички сатҳига оҳак моддалари ўрнашиб қолади. Томирнинг айнан шу қисми эластик хусусиятини йўқотади, мўртлашади. Лой ва тошлар билан тўлиб қолган ариққа ўхшаб унинг ички сатҳи равон бўлмайди. Бу ҳол қон айланишини, таъминотини издан чиқаради, қон босими ошади. Атеросклероз аталмиш бу касаллик бевақт кўнгилсиз ҳодисаларнинг сабабчиси бўлмоқда.

Баъзи вақтларда кўзнинг хиралашиши, қулоқнинг оғир бўлиши, юракнинг мижиғланиб оғриши, хотиранинг пасайиши каби ҳоллар ҳам томирларда холестерин моддасининг кўпайиб ва ўрнашиб қолишидан дарак беради. Олимларнинг маълумотларига кўра 23 яшардан 56 ёшгача бўлган 70 эркакнинг эшитиш қобилияти 4 ойлик югуриш машғулотидан кейин анча яхшиланган.

Бизда кишиларнинг физкультура ва спорт билан шуғулланишлари учун зарур шароит яратиб берилган. Спорт заллари, стадионлар, майдончалар ихтиёримизда. Шу ерларга келиб, бир-икки соат машқ қилсак, югурсак, организмни ҳаракатга солсак, ҳар қандай касаллик бизга йўламайди. Бошқача қилиб айтганда, чиниққанга чанг ҳам юқмайди.

З. ЭГАМБЕРДИЕВ,
медицина фанлари кандидати.

Спорт

БОКСЧИЛАРИМИЗ ДОВРУҒИ ОШМОҚДА

Ўзбекистон «чарм қўлқоп» усталари Бутуниттифоқ мусобаларида кейинги кезларда бирмунча муваффақиятли қатнашиб, совринли ўринларни эгаллашмоқда. Куни кеча Эстониянинг Пярну шаҳрида Бутуниттифоқ XIII анъанавий турнир мусобақалари бўлиб ўтди. Бунда республикамиз командаси составида тўққиз боксчи қатнашди. Буларнинг еттитаси совринли ўринни эгаллашга муваффақ бўлишди. Тошкентлик спартакчилар Муллаев, Ли, фарғоналик Син ҳамда Бабаянц, самарқандлик Гаврилов, тошкентлик Абдулқаюмовлар барча учрашувларда ғолиб келиб, биринчи ўринни эгаллашди. Тошкентлик спартакчи Ю. Бурнашев эса финалда мағлубиятга учраб, иккинчи ўринни эгаллади.

ФИНАЛДАГИ ДАСТЛАБКИ ҒАЛАБА

Совет Иттифоқи шахматчилари шахмат олимпиадасининг дастлабки мусобақаларида, шунингдек ярим финалда рақиблари устидан катта фарқ билан ғалабага эришдилар. Финалдаги ўйинларни ҳам муваффақиятли бошладилар. Чехословакия шахматчилари билан бўлган учрашувни 3:1 ҳисобида тугатдилар. Карпов ва Спасский бу турда ғалаба қозонишди. Корчной билан Таль эса ўйинни дуранг қилишди. Шунингдек финалда Испания, Финляндия, Голландия, Венгрия, ГФР шахматчилари ҳам дастлабки ғалабани қўлга киритишди.

«СПАРТАК» ҒОЛИБ

Тўрт кун давомида Чирчиқ шаҳрида мерганлик спорти бўйича республика шахсий команда биринчилиги бўлиб ўтди. Жиддий спорт курашларидан сўнг 10535 очко тўплаган «Спартак» командаси мерганлари ғолиб келди.

Маориф министрлиги командаси иккинчи (10202 очко), «Меҳнат» жамияти спортчилари учинчи (9604 очко) ўринни эгаллашди.

ҲАМ ҒАЛАБА, ҲАМ УНВОН

Таллин шаҳрида велотрек бўйича халқаро турнир мусобақалари бўлди. Бунда совет спортчилари қатори саккизта чет эл мамлакатларининг командалари ҳам қатнашди. Юз даврани ҳаммадан олдин босиб ўтган тошкентлик Александр Матвеев биринчи ўринни эгаллади ва халқаро классдаги спорт мастери нормативини бажарди.

АЖОЙИБОТЛАР

СЕРУРУҒ ҚАЙИН

ОҚ ҚАЙИНларни рус ўрмонларининг гўзали, деб аташади. Азалдан бу дарахт ёшлик, иффат, гўзаллик тимсоли саналиб келинади.

Оқ қайинзорлар биргина Россия федерациясида 90 миллион гектардан ортиқ майдонни эгаллайди. Чиндан ҳам қайин «зотдор» дарахтдир. Унинг беш мингта уруғи атиги бир грамм вазнда бўлиб, бир гектар жойга оқ қайин 35 килограммдан то 150 килограммгача уруғ «сочади». Бу—қарийб 100 миллион дона уруғ, демакдир.

ПЛАСТМАССА ВЕЛОСИПЕД

АҚШда ҳамма қисми хилма-хил полимер материаллардан тайёрланган велосипед ясалиб, синаб кўрилипти. Унинг ҳатто подшипниклари ва спицалари пластмассадан ишланган.

Табиийки, бундай велосипед мойлаш ва бўяшга мухтож эмас, у занглaмайди ҳам. Вазни атиги етти килограмм келганлигидан, зарур жойга қўлда кўтариб борса ҳам бўлаверади. Аммо енгиллигига қарамай анча мустаҳкам ва чидамлидир.

ВОЛГА БЎЙИДА АРАБ ТАНГАЛАРИ

ЛЕНИНГРАД давлат университетининг археология экспедицияси Волга бўйидаги Ярославль шаҳри яқинида қадимги араб тангаларидан иборат каттагина хазинани топишди.

Улар Дамашқ, Мадина, Басра ва Араб Шарқининг бошқа шаҳарларида зарб қилингани маълум бўлди. Хазина топилган қадимги манзил эса XI асрда қурилган бўлиб, беш гектар ерни эгаллайди. Ўша пайтда Русь ерида ягона пул бўлмаганидан турли мамлакатларда зарб қилинган тангалар, жумладан, араб дирҳамлари билан савдо-сотиқ қилинган.

ЯГОНАХОН

ҲАЖВИЯ

Хона жимжитлигидан пашша учса сезилгудек. Ўқитувчи аёл китобга мук тушиб ўқигани ўқиган. Жаннат холани уйқу элитади.

Аммо, коридордан келган «шап-шап» овозига у дик этиб ўрнидан туриб кетди. Палатага кепчикдек, гажакдор жувон кириб келди. Жаннат хола аввал уни «Дўхтир бўлса керак», деб ўйлади. Эгни-бошини кўриб, фикридан қайтди. Жувон кроватга келиб «поп» этиб ўтирди-да, худди одам йўқдек бепарво атрофни кўздан кечириб чиқди.

— Болам, нима касал билан келдингиз?

— Сердцам ёмон, тез-тез бўшашиб, алламбало бўлиб кетаман,— деди жувон қошлари чимирилиб.

Ўқитувчи аёл китобни ёпди. «Ёшим тенги жувон келди, энди зерикмайман», деб ўйлади шекилли, унга кулиб қаради:

— Исмингиз нима?

— Ягонахон.

— Меники — Маҳбуба.

Ягонахон назари илмагандек, унга эътибор бермай турмагини буза бошлади. Сўнг уйида юргандек шапиллаб ташқарига чиқиб кетди.

Ягонахон бир-икки кун ичида касалхонадагиларга отнинг қашқасидек танилди, қўйди. Бу ердагиларнинг кўпи оддий, содда, биров билан иши йўқлигини сезиб, уларни оёқ учида кўриб, ўзини алоҳида бир дунё қилиб кўрсатишга ҳаракат қила бошлади.

— Касалхонанинг овқатини ичгим келмайди, умуман кўчанинг овқати жинимга тўғри келмайди. Домла ҳам (эрини шундай деб атарди) ўзлари ошхона директори бўлганлари билан уйга келиб, овқатланиб кетадилар.

Ягонахон кечгача палатама-палата санғир, у ердан ажойиб гаплар топиб чиқар эди:

— Вой, товба. Бухородек жойдан шу ерга келиб ётибди-ю, шу пайтгача эри келиб кўрмаганини қаранг. Бундай беоқибат эр хотинни отиб улоқтирмайсанми! Яна шундан етти бола орттирибди.

— Балки эри ўша болалар билан куймаланиб ўтиргандир?

Узоқ жой. 7 боланинг ичидан ситилиб чиқиш осонми? Ҳаркимни ўз тарозунгиз билан ўлчамангда,— деди Жаннат хола унинг катта оғизлигига ғаши келиб.

— Бо, худо, менинг эрим шундай қилсин, ўша куни шармандасини чиқараман.

— Вой болам, эр овраси— оилангиз овраси эмасми?

— Бо, худо, овра қилганингизни эр зоти биларканми? Индамасанг бошингга чиқади булар. Қани, мени олдимга бир кунда уч марта келмай кўрсин-чи? Қадримга етмай кўрсин-чи? Астар-пахтасини ағдариб, юлғичлигини очиб ташларман. Ишхонасига бориб бир обрўсини тўкиб келайки...

У ҳиринглаб кулди:

— Ҳа, ўзини сутдек соғиб ичаман-у, ҳар бир гапимда унинг юлғич эканини юзига солиб, тилини ҳам қисиб қўяман. Шундай қилмасанг, «Мен сени тиллага буркаб қўйибман. Рўзғоринг ҳамманикидан яхши», деб мендан баланд келишини яхши биламан-да.

Ягонахоннинг чиройли юзи, чарос кўзлари Жаннат холага шундай даҳшатли кўриниб кетдики, у «худоё ўзинг асра», деб пичирлаб қўйди.

— Ўзингиз ишлайсизми?

— Бо-о, жонимдан айлансин, ишлаганларни кўриб турибмиз, ойлиги ойлигига етмайди. Улардан ортиқ кийиниб, ортиқ есам еймманки, кам эмас.

— Вой, сиз ҳаётни ейиш, ичишдан иборат, деб ўйлайсизми? Ишлашни ортиқ ейиш, ортиқ кийиш учун деб ўйлайсизми? Ахир, давлатга, халққа бирон нафим тегсин, деб ишлаётган хотин-қизлар жуда кўп,— деди муаллима аёл.

Унинг оғзидаги гапи бўғзида қолди.

— Ҳа-а, барибир ўшалар у барини бу барига етказмаётгани учун ишлайди. Гўё ўзини жамоатга фойдам тегяпти, деб овунтиради. Ҳаммасини яхши тушунамиз...

Муаллима бу хотинга гап тушунтириш бефойда эканлигини сезиб китоб ўқишга тушди.

Кечқурун Ягонахоннинг эри келди. Савлатидан от ҳуркади. Лекин, хотини билан эҳтиёт бўлиб гапалашаётганидан унинг ўлардек қўрқиши сезилиб турарди. Ягонахон эса овозини тобора баландлатарди. Гўё шу билан эрига «ўткир»лигини бошқа хотинлар олдида намойиш қиларди.

— Эртага норин буюриб келинг. Бу ернинг овқатини емаяпман. Эрталаб свежий узум егим келди.

— Ҳаммаси тайёр бўлади. Яна нима?— кўзига қўрққан мушукдек жовдираб боқарди эри.

— Ҳа, айтганча, бу ерда зерикиб кетяпман, чойнакдаги тилла асбобларим ичида ўн қават дур марваридим сочилиб ётибди. Ўшани олиб келиб берсангиз, ипга чизиб ўтираман.

— Яна юрагингиз сиқилиб қолмасин,— деди эр қўрқа-писа.

Ягонахон бир силтанди-ю, сўнг:

— Ҳа, ёстиғим тагида қора пайпоққа ўралган соч бор эди. Ўшани ҳам ола келинг. Бу ердагиларга қари, простой кўриняпман, деди.

— Менга ёш кўринсангиз бўлди-да,— деди эр.

— Бўпти, кўп алжираманг. Тез-тез келиб туринг. Бўлмаса... —у бармоғини дўлайтирди.

Эр тилла тишини ярқиратиб зўрма-зўраки кулди.

Ҳар куни Ягонахоннинг олдига биров келиб, биров кетар, уларга ўзи айтгандек «подход» билан муомила қиларди.

— Вой, ўзим ўргилай, жонгинам,—деб ўн бор ўпиб кўришади. У тиллага беланган ўзига ўхшаш семиз бир хотин келганда,— қалай, соғлиқлар, болалар, Хонхўжакам яхшимилар?

Унинг олдига худди уйида меҳмон кўтаётгандек барча ноз-неъматларни тузатиб қўйди.

— Сал мен ҳам силқовланиб юрибман,— деди кўргани келган жувон ҳам.

— Вой, Хонхўжакамни ишга солинг, мана мен ҳам «сердцам касал» деб келувдим. Бирор домотдихми, стационаргами боринг. Озода, иш йўқ, ҳамма кетингда овора, шундан мазаси бормн?

Бу гап икковига хуш ёқиб кулишди. Жувон кетгандан кейин:

— Бу домланинг хўжайинларининг хотини,— деди уни таништириб.— Анавиниси қўлларида ишлаган шефнинг хотини, манавиниси жиянлари. Ҳаммасининг иши тушади-да, шунинг учун келади.

Баъзан у муаллима аёлга қитмирлик қилиб қўяди:

— Эрингиздан бошқа ҳеч ким келмайди-я!

— Бошқаларни овора қилмайлик, деб ҳеч кимга билдирмаганмиз.

— Бо-а, қариндош-уруғнинг оқибатли-оқибатсизлиги мана шунақа мусофир бўлиб ётганингизда билинади-да! Юрган экансиз-да, ўқитувчиман, деб.

Бир куни муаллимани кўргани 40 га яқин бола келди. Пастдан туриб:

— Маҳбуба опа, салом,— деб бараварига хор бўлиб айтишди. Кетишаётганида, «Тузук бўлиб кетинг», деб яна гуриллаб тилак тилашди. Маҳбубахоннинг кўзларидан ёш чиқаёзди. Ягонахон чимирилиб палатадан чиқиб кетди. Қайтиб келиб «Бу чурвақалар қулоқ миянгизни еб юбормаганига ҳайронман», деди.

Бир кун қизиқ воқеа бўлди. Ягонахоннинг келини уни кўргани келди. У билан тумтайиб, менсимайгина муомила қилди. Кетгандан сўнг шундай қарғадики...

— Жувонмарг бўлгур, шум қадам. Шу келибдики, укамнинг иши юришмайди. Манови олиб келган узумини қаранг. Молга берса ҳам емас,— деди-ю, чиқиб кетди.

— Оборнб мусорга ташлаб келдим,— деди у ингичка қошларини кериб.

Эртаси ҳамшира қиз кириб Ягонахонга:

— Сизнинг ҳеч қандай касалингиз йўқ экан, бугун кетишингиз мумкин,— деб қолди.

— Вой, ўртоқ Азларов билан домла гаплашганлар, бир курс лечение оладиган вақтгача ётишим керак бу ерда. Бу Азларов ўзи қандай субутсиз экан, дарров ўзгариб қолибди,— деди.

— Сиз айтган Азларов ҳам бугундан бошлаб ишдан олинган. Касаллик варақангизда бир ой уйда бўларкансиз, бир ой бу ерда. Умрингиз касалхонада ўтибди-я, —деди ҳамшира.

Ягонахон нима дейишини билмай «вой юрагим» деганча кроватга ётиб олди. У кетгач палата ҳавоси енгиллашгандек бўлди.

Қутби НОСИРОВА.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00—МОСКВА. 18.25 — ТОШКЕНТ. 18.30 — Киноальманах. 19.20 — «Ахборот». 19.35 — Рус тили. 20.10 — Ўн минут музика. 20.20 — Интернационализм — байроғимиз. 20.40 — «Ахборот». 21.00 — Хоразм области артистлари ва бадиий ҳаваскорларининг концерти. 22.00—«Вақт». 22.30 — Сувчи, ҳосил тақдири сенинг қўлингда. 22.50 — **Инсонни ардоқланг** (бадиий фильмнинг иккинчи серияси). 00.30 — МОСКВА. **Футбол: БОЛГАРИЯ — УРУГВАЙ.** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.00 — ТОШКЕНТ. 11.15 — **Сенинг дўстларинг** (бадиий фильм). 18.25 — МОСКВА. Фан оламида. 18.55 — «Поэзия». 19.10 — Янгиликлар. 19.20 — Мультфильм. 19.30 — Дўстлик ва бунёдкорлик иттифоқи. 19.55 — Куйла, баяним. 20.35 — СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси В. Г. Афанасьев телетомошабинлар саволларига жавоб беради. 21.05 **Анжела** (телеспектакль). 22.00 — Ҳужжатли кино экрани (Тошкент). 22.30— Концерт. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00— Тошкент янгиликлари. 19.15 — Телефильм. 19.50 — Пойтахт қурилишларида. 20.20 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 20.50 — **Охири йўқ кўча** (бадиий фильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 20[VI да **Хореография билим юрти ўқувчиларининг ҳисобот концерти.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 19[VI да **Оқшомдан тушгача,** 20[VI да **Ой тутилган тунда.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 19[VI да **Олифта,** 20[VI да **Хонума хоним.**

КИНО

Маккененинг олтинлари — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Чингачгук — катта илон (тоқ соатларда), **Италияликларнинг Россиядаги ғалати саргузаштлари** (жуфт соатларда) — «СПУТНИК».

Сибирлик бобо — «ЎЗБЕКИСТОН», НАВОИЙ номли, С. РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечқурун).

Кумуш кўл хазинаси — «МОСКВА (жуфт соатларда).

Соялар чошгоҳда йўқолади — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими бўйича Давлат комитети

124-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1974—75 ўқув йили учун

ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

БИЛИМ ЮРТИ — ЎЗБЕК-ИНГЛИЗ, РУС-ИНГЛИЗ ТИЛЛАРИНИ БИЛАДИГАН КЕНГ ПРОФИЛДАГИ СТЕНОГРАФИСТКА-МАШИНИСТКАЛАР: ИШ ЮРИТИШ ВА АРХИВ ИШИНИ БИЛАДИГАН КЕНГ ПРОФИЛДАГИ СЕКРЕТАРЬ-МАШИНИСТКАЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ.

10-синф ҳажмида маълумотли, ёши 17 ва ундан катта бўлган Тошкентда яшовчи қизлар қабул қилинади.

Билим юртига қабул қилинганлар ойида 30 сўмдан стипендия оладилар.

БИЛИМ ЮРТИНИ ТУГАТГАНЛАР МИНИСТРЛИКЛАР, ИДОРАЛАР, ПАРТИЯ, ДАВЛАТ ОРГАНЛАРИ ВА ИЛМИЙ МУАССАСАЛАРГА ИШГА ЮБОРИЛАДИ.

ЎҚИШ МУДДАТИ: стенографистка-машинисткалик мутахассислиги бўйича — 2 йил; секретарь-машинисткалик мутахассислиги бўйича — 1 йил.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади: директор номига ёзилган ариза, маълумоти тўғрисидаги аттестат (асл нусхаси), турар жойи, ота-онасининг иш жойидан ва соғлиғи тўғрисида справкалар, мактабдан берилган характеристика, паспорт, 3х4 см. катталикдаги 4 та фотосурат.

МАШҒУЛОТЛАР биринчи потокда июнда, иккинчи потокда 1 сентябрда бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Юнусобод» массиви, А. Дониш кўчаси, (51-автобуснинг «Билим юрти» бекати).

Автозаправка станцияларининг Тошкент область ва шаҳар бирлашмаси бошқармаси коллективи бирлашма бошқармасининг собиқ бошлиғи, КПСС аъзоси, шахсий пенсионер

Туроп Шарипович
ШАРИПОВНИНГ

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдирадилар ва марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қиладилар.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р—02572. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри. Индекс 64634. А—2520.